

Y Pwyllgor Menter a Busnes

Dyddiad: 14 Ionawr 2016

Amser: 11.00-12:00

Teitl: Cyllideb Ddrafft Addysg a Sgiliau 2016-17

Diben

1. Mae'r papur hwn yn rhoi gwybodaeth i'r Pwyllgor Menter a Busnes am y cynigion Addysg a Sgiliau a amlinellwyd yng Nghyllideb Ddrafft 2016-17, a gyhoeddwyd ar 8 Rhagfyr 2015. Mae hefyd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am feysydd sydd o ddiddordeb penodol i'r Pwyllgor.

Cefndir

2. Mae Cyllideb Ddrafft 2016-17 yn cyflwyno cynllun blwyddyn o hyd ar gyfer buddsoddi yn y ddarpariaeth addysg a sgiliau yng Nghymru. Noda'r tabl isod drosolwg o'r Prif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau arfaethedig.

Prif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau

	2015-16 Llinell sylfaen £000	2015-16 Newidiadau ac ailflaenoriaethu o fewn y gyllideb £000	2016-17 Cynlluniau Drafft Dangosol y Gyllideb £000
DEL Adnoddau	1,579,609	1,201	1,580,810
DEL Cyfalaf	143,834	21,934	165,768
Cyfanswm DEL	1,723,443	23,135	1,746,578
Gwariant a Reolir yn Flynyddol	370,199	0	370,199
Cyfanswm y Prif Grŵp Gwariant	2,093,642	23,135	2,116,777

3. Diwygiwyd ffigurau llinell sylfaen y gyllideb ar gyfer 2015-16, gan ddileu unrhyw ddyraniadau untro fel rhan o'r gyllideb atodol gyntaf neu gyllidebau blaenorol, er mwyn gallu llunio cymhariaeth debyg at ei debyg o gyllidebau 2015-16 â chyllideb ddrafft 2016-17.

4. Noda'r tabl canlynol gysoniad o'r gyllideb Atodol Gyntaf a gyhoeddwyd ar gyfer 2015-16 i'r gyllideb llinell sylfaen ddiwygiedig.

DEL Refeniw	£000
Y Gyllideb Atodol Gyntaf a Gyhoeddwyd ar gyfer 2015-16	1,589,009
Dyraniad o gyllid canlyniadol Datganiad Hydref 2015 - Her Ysgolion Cymru	(3,500)
Dyraniad o gyllid canlyniadol Datganiad Hydref 2014 - Adolygu dulliau gweithredu'r cwricwlwm	(2,000)
Dyraniad o gyllid canlyniadol Datganiad Hydref 2014 - Prentisiaethau	(500)
Dyraniad o gyllid canlyniadol Datganiad Hydref 2014 - Prosiect Sgiliau Hyblyg	(2,400)
Cyfraniad cynyddol i'r Fenter Benthycia Llywodraeth Leol	(1,000)
Llinell sylfaen ddiwygiedig ar gyfer 2015-16	1,579,609
DEL Cyfalaf	
Y Gyllideb Atodol Gyntaf a Gyhoeddwyd ar gyfer 2015-16	173,834
Dyraniad o gronfeydd cyfalaf a gedwir yn ganolog er mwyn gallu rhoi Rhaglen Gyfalaf Ysgolion yr 21ain Ganrif ar waith yn gynt o fewn cyllideb derfynol 2014-15.	(30,000)
Llinell sylfaen ddiwygiedig ar gyfer 2015-16	143,834
Gwariant a Reolir yn Flynyddol	
Y Gyllideb Atodol Gyntaf a Gyhoeddwyd ar gyfer 2015-16	338,804
Addasiad er mwyn cydymffurfio â'r rhagolygon a gyflwynwyd i'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol ym mis Medi 2015 ar gyfer benthyciadau myfyrwyr	31,395
Llinell sylfaen ddiwygiedig ar gyfer 2015-16	370,199

5. O gymharu â'r llinell sylfaen ddiwygiedig ar gyfer 2015-16, mae cyfanswm dyraniad DEL Adnoddau ar gyfer Addysg a Sgiliau wedi cynyddu £1.201m (1.1%). Nodir y symudiadau yn fanwl o dan y Llinellau Gwariant perthnasol yn y Gyllideb (BEL) isod. Yn gryno, mae'r symudiadau fel a ganlyn:

	£000
Her Ysgolion Cymru - trosglwyddiad o'r Cronfeydd wrth Gefn er mwyn sicrhau bod cyfanswm o £15m ar gael.	2,900
Cytundeb y Gyllideb 2015-16 - Cynyddu'r Grant Amddifadedd Disgyblion i £1,150 fesul disgybl.	7,200
Dyraniad ychwanegol o'r cronfeydd wrth gefn er mwyn rhoi cyllid arian parod safonol yn y Prif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau i ysgolion	2,000
Cytundeb y Gyllideb 2015-16 – Prentisiaethau	5,000
Dyraniad ychwanegol o'r cronfeydd wrth gefn ar gyfer Prentisiaethau	5,000
Swm net a drosglwyddwyd yn ôl i'r Cronfeydd wrth Gefn	(20,899)

DEL Adnoddau - cynnydd net	1,201
-----------------------------------	--------------

6. Ceir cynnydd o £21.934m o'r llinell sylfaen ddiwygiedig ar gyfer 2015-16 ar gyfer y gyllideb gyfalaf ar gyfer pedwar prosiect addysg bellach penodol ac er mwyn hybu Rhaglen Gyfalaf Ysgolion yr 21ain Ganrif.
7. Mae'r gyllideb Gwariant a Reolir yn Flynyddol yn ymwneud yn bennaf â benthyciadau myfyrwyr a gaiff eu harwain gan alw ac sy'n sensitif i gyfraddau llog a ffactorau macro-economaidd eraill ac felly'n anodd eu rhagweld. Cytunir ar y gyllideb bob blwyddyn gyda'r Trysorlys a chaiff ei hariannu'n llawn.
8. Cyhoeddwyd cynlluniau ar gyfer y Gyllideb Lefel Weithredu ar gyfer y Prif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau ar 8 Rhagfyr. Er mwyn helpu i sicrhau tryloywder, ac yn unol â chais gan y pwyllgor, ceir dadansoddiad o'r newidiadau i'r Prif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau yn ôl Llinell Wariant yn y Gyllideb (BEL) yn Atodiad 1.

Cyd-destun y Gyllideb

9. Pennir y gyllideb hon yn erbyn cyd-destun y cyfyngiadau a osodwyd gan Lywodraeth y DU, o ganlyniad i'r cyhoeddiad diweddar am yr adolygiad o wariant, ynghyd â'r drefn o flaenoriaethu cyllid o fewn portffolios ac ar draws portffolios, tra'n anelu at gyflawni'r ymrwymïadau sy'n weddill a wnaed yn y Rhaglen Lywodraethu a rhoi rhaglen ddeddfwriaethol uchelgeisiol ar waith. Mae'r holl benderfyniadau rydym yn eu hwynebu yn anodd. Nid oes unrhyw atebion hawdd ac ni fu unrhyw ffordd i ni amddiffyn gwasanaethau rhag effaith y toriadau a wnaed gan Lywodraeth y DU a goblygiadau blaenoriaethu gwariant.
10. Rydym wedi cynnal adolygiad fesul llinell parhaus o gyllidebau er mwyn penderfynu sut y gellir rheoli gostyngiadau pellach tra'n parhau i adlewyrchu ein blaenoriaethau. Er ein bod wedi gorfod gwneud penderfyniadau anodd, erys ein blaenoriaethau ar gyfer addysg yng Nghymru yn ddigyfnewid ac mae'r cynlluniau gwariant a gyhoeddwyd gennym yn adlewyrchu hyn.
11. Er mwyn cydnabod pwysigrwydd addysg wrth ymdrin ag anghydraddoldeb ym maes cyflogaeth a sgiliau, rydym yn diogelu'r ddarpariaeth gyllidebol ar gyfer addysg ôl-16 yn 2016-17 rhag gostyngiadau arian parod, gan gynnwys Addysg Bellach a Dysgu Seiliedig ar Waith (nid Addysg Uwch). Yn ogystal, fel rhan o gytundeb cyllideb 2015-16 a'r blaenoriaethau ar gyfer 2016-17, rhyddhawyd £10m o gyllid ychwanegol i Brentisiaethau drwy ein rhwydwaith dysgu seiliedig ar waith. Mae'r cynlluniau ar gyfer prentisiaethau yn cynnwys ymgyrch benodol i gynyddu nifer y bobl ifanc rhwng 16 a 18 oed, mwy o bwyslais ar brentisiaethau sgiliau uwch, yn arbennig yn y sector Gwyddoniaeth,

Technoleg, Peirianeg a Mathemateg (STEM) a gwell cysylltiadau rhwng rhaglenni Addysg Bellach a Phrentisiaethau.

12. O ystyried y pwysau ariannol cynyddol, gwnaethom gomisiynu'r Athro Ian Diamond i gynnal adolygiad annibynnol o gyllid addysg uwch a'r trefniadau ar gyfer cyllid myfyrwyr yn 2014. Un o flaenoriaethau allweddol yr adolygiad yw ystyried cynaliadwyedd ariannol hirdymor y system Addysg Uwch. Caiff canfyddiadau'r adolygiad hwn eu cyhoeddi yn 2016 a byddant yn helpu i lywio'r camau nesaf ar gyfer cyllid addysg uwch yng Nghymru. Yn y cyfamser, rydym yn dyrannu £10m ychwanegol er mwyn cydnabod y pwysau ar gymorth i fyfyrwyr ar gyfer 2016-17. Bydd hyn yn golygu y gallwn barhau i gyflawni ein hymrwymiad o ran ffioedd dysgu.

Y Rhaglen Lywodraethu

13. Wrth baratoi ar gyfer cyfyngiadau ariannol yn y dyfodol, rydym wedi ceisio targedu buddsoddiad er mwyn sicrhau bod ein cynlluniau gwariant yn parhau i ganolbwyntio ar ein prif flaenoriaethau, sef: iechyd a gwasanaethau iechyd; twf a swyddi; cyrhaeddiad addysgol; a chefnogi plant, teuluoedd a chymunedau difreintiedig. Mae'r portffolio Addysg a Sgiliau yn cyfrannu at bob un o'r rhain, ond yn bennaf, o ran gwariant uniongyrchol, at y tri olaf.
14. Er gwaethaf yr heriau sy'n gysylltiedig ag amseriad hwyr Adolygiad Llywodraeth y DU o Wariant, rydym wedi defnyddio'r broses o gynllunio ar gyfer Cyllideb Ddrafft 2016-17 fel cyfle i edrych i'r dyfodol er mwyn targedu buddsoddiad mewn canlyniadau cynaliadwy a mabwysiadu'r pum ffordd allweddol o weithio a nodwyd gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae'r Ddeddf yn rhoi diben cyffredin i gyrff cyhoeddus drwy bennu saith nod llesiant i Gymru, ac mae'r pum ffordd allweddol o weithio yn sicrhau bod cyrff cyhoeddus yn arddel safbwynt hirdymor wrth wneud penderfyniadau; eu bod yn ystyried pa gamau sydd angen eu cymryd er mwyn atal problemau rhag codi yn y dyfodol neu atal problemau presennol rhag gwaethygu; eu bod yn mabwysiadu dull integredig a chydweithredol o wneud penderfyniadau; a'u bod yn cynnwys defnyddwyr yn y gwaith o gynllunio a darparu gwasanaethau.
15. Ceir saith amcan strategol o ran datblygu a chyflwyno polisi Addysg a Sgiliau, sy'n gyson â'n gwariant. Roedd yr amcanion hyn yn ategu'r broses o gyflawni canlyniadau'r Rhaglen Lywodraethu ac maent yn parhau yn 2016-2017, er mwyn ategu unrhyw ymrwymadau sy'n weddill a symud tuag at nodau Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae'r amcanion fel a ganlyn:
 - Gweithlu proffesiynol ardderchog gydag addysgeg gadarn yn seiliedig ar ddealltwriaeth o'r hyn sy'n gweithio.
 - Cwricwlwm sy'n ddiddorol ac yn ddeniadol i blant a phobl ifanc ac sy'n meithrin gallu annibynnol ynddynt i gymhwyso gwybodaeth a sgiliau.

- Caiff y cymwysterau y bydd pobl ifanc yn eu cyflawni eu parchu yn genedlaethol ac yn rhyngwladol ac maent yn gweithredu fel pasbort credadwy i'w tywys at ddysgu a chyflogaeth yn y dyfodol.
 - Arweinwyr addysg ar bob lefel yn cydweithio o fewn system hunanwella, gan roi cymorth i'w gilydd a herio ei gilydd i godi safonau ym mhob ysgol.
 - Sicrhau gweithlu medrus a chyflogadwy er mwyn ysgogi arloesedd a thwf economaidd ar lefel leol a chenedlaethol, gyda chyfleoedd gwerthfawr o ansawdd uchel i bob dysgwr.
 - Helpu unigolion, teuluoedd a chymunedau i wella lles economaidd a chymdeithasol a lleihau anghydraddoldeb drwy addysg a hyfforddiant.
 - Sicrhau bod y Gymraeg yn ffynnu yng Nghymru.
16. Mae'r Adroddiad Blynyddol olaf ar y Rhaglen Lywodraethu, a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2015, yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf o ran cyflawni ein hymrwymadau a chynnydd yn erbyn mesurau perfformiad. Mae'r mesurau perfformiad a amlinellir yn y cynllun Cymwys am Oes a chynlluniau strategol eraill yn adlewyrchu dangosyddion a bennwyd yn y Rhaglen Lywodraethu i raddau helaeth a dyma sut rydym yn parhau i fonitro ein canlyniadau.
17. Cwblhawyd ymrwymadau pellach yn 2015-16 a dim ond un ymrwymiad sydd ar ôl i'w gyflawni yn 2016-17, ac mae'r cyllid cysylltiedig sydd ei angen wedi'i gynnwys o fewn y gyllideb hon fel a ganlyn:

Ymrwymiad	Disgrifiad	Cyllid
3/030	Parhau i gefnogi ymdrechion i ddatblygu dysgu cymunedol a dysgu i oedolion.	Rydym yn adolygu darpariaeth WEA ac YMCA a unwyd yn ddiweddar i greu Coleg Cymunedol Cymru. Cyhoeddir polisi diwygiedig ar addysg i oedolion yn 2016. Mae'r cyllid ar gyfer y maes gwaith hwn o fewn y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Darpariaeth Addysg Bellach.

18. Nodir crynodeb o'r newidiadau i'r gyllideb ddrafft yn ôl y Llinellau Gwariant yn y Gyllideb (BEL) sy'n berthnasol i'r Pwyllgor hwn isod, ynghyd â'r costau, gweithredu'r polisi, canlyniadau cysylltiedig a'r effaith gysylltiedig ar unrhyw ymrwymadau sy'n weddill o fewn y Rhaglen Lywodraethu.

Swyddi a Thwf

Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Ymgysylltu a Chyflogaeth Ieuenctid

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac aiflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
15,813	1,401	17,214

19. Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Ymgysylltu a Chyflogaeth Ieuenctid yn canolbwyntio ar ein hymrwymiad i leihau nifer y bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) a helpu pobl ifanc i ddod o hyd i waith. Mae'r Llinell hon yn hanfodol o ran sicrhau llwyddiant parhaus y Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid.
20. Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Ymgysylltu a Chyflogaeth Ieuenctid yn ariannu nifer o grantiau i helpu gwasanaethau ieuenctid statudol a gwirfoddol yng Nghymru a rhaglen Twf Swyddi Cymru. Mae'r gyllideb yn cynyddu £1.401m yn 2016-17 o gymharu â'r llinell sylfaen. Mae hyn yn bennaf o ganlyniad i dair elfen.
21. Yn gyntaf, trosglwyddiad o £0.307m o Llinell Wariant Cymwysterau Cymru yn y Gyllideb o fewn y cam gweithredu 'Cymwysterau' i'r Llinell Ymgysylltu a Chyflogaeth Ieuenctid yn y Gyllideb ar gyfer amrywiol elfennau polisi sy'n parhau o fewn Llywodraeth Cymru.
22. Yn ail, trosglwyddwyd £0.099m pellach o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Cyflogaeth a Sgiliau o fewn y cam gweithredu 'Cyflogaeth a Sgiliau' i'r Llinell Wariant Ymgysylltu a Chyflogaeth Ieuenctid yn y Gyllideb ar gyfer polisi sgiliau.
23. Yn olaf, bu cynnydd o £0.995m yn sgil ailddyrrannu'r gyllideb o fewn y Prif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau er mwyn gallu parhau i gyflawni gweithgareddau i roi'r Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid ar waith ledled Cymru a lliniaru'r toriadau disgwylidig i wasanaethau cysylltiedig o ganlyniad i bwysau cyllidebol ar wariant Awdurdodau Lleol.
24. Rydym yn ymrwymedig i barhau i fwrw ati â chamau gweithredu a fydd yn rhoi'r arfer da a nodwyd hyd yn hyn ar waith ac yn helpu pobl ifanc i drosglwyddo'n llwyddiannus i ddysgu pellach neu gyflogaeth pan fyddant yn gadael yr ysgol.

Gwariant Ataliol:

25. Mae lleihau'r anghydraddoldeb o ran canlyniadau addysgol rhwng gwahanol grwpiau yn un o'r prif amcanion y mae angen i ni eu cyflawni er mwyn, yn y tymor canolig i'r hirdymor, godi plant a phobl ifanc allan o dlodi, lleihau'r tebygolrwydd y byddant yn dod yn bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant neu'n dod yn rhan o'r system cyfiawnder troseddol a rhoi'r cyfle gorau iddynt sicrhau canlyniadau iechyd a chanlyniadau bywyd gwell. Mae'r Fframwaith Ymgysylltu a

Datblygu leuenctid, a ariennir o'r Cam Gweithredu Ymgysylltu a Chyflogaeth leuenctid, yn seiliedig ar anghenion pobl ifanc ac atebolrwydd gwahanol asiantaethau, gan felly atgyfnerthu a sicrhau gwell canlyniadau i bobl ifanc.

Cymorth i helpu pobl; yn enwedig pobl ifanc, i ddod o hyd i waith gan gynnwys Twf Swyddi Cymru a Hyfforddeiaethau

26. Darperir cymorth i helpu pobl i ddod o hyd i waith yn bennaf drwy raglen cyflogadwyedd oedolion Llywodraeth Cymru, Barod am Waith, a gaiff ei disodli gan raglen cyflogadwyedd ddilynol i bobl o bob oedran, Sgiliau ar gyfer Cyflogaeth Cymru, ym mis Ebrill 2016. Mae cymorth pellach wedi'i dargedu ar gael ar gyfer grwpiau penodol megis gweithwyr a gaiff eu diswyddo drwy raglen ReAct a phobl ifanc sy'n barod i weithio drwy raglen Twf Swyddi Cymru.
27. Mae Twf Swyddi Cymru yn rhoi cyfle i bobl ifanc ddi-waith gael swydd am gyfnod o chwe mis ar yr Isafswm Cyflog Cenedlaethol neu'n uwch am o leiaf 25 awr yr wythnos. Caiff y canlyniadau ar gyfer Twf Swyddi Cymru eu mesur bob chwarter ac maent yn cynnwys nifer y swyddi a grëwyd, nifer y swyddi a lenwyd a chyfraddau dilyniant i gyflogaeth barhaus neu ddysgu pellach. Gan ei fod hefyd yn un o Brosiectau'r Cronfeydd Strwythurol Ewropeaidd (ESF), caiff ei fonitro a'i werthuso gan Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru (WEFO).

Hyfforddeiaethau:

28. Mae'n hanfodol buddsoddi yn y llwybr Hyfforddeiaethau er mwyn cynyddu nifer y bobl ifanc rhwng 16 a 18 oed sy'n ymgymryd â Hyfforddeiaethau. Ar hyn o bryd, dyma'r unig raglen brif ffrwd sy'n cynnig yr hyblygrwydd i ailennyn diddordeb pobl ifanc rhwng 16 a 18 oed mewn dysgu a hyfforddiant ar unrhyw adeg yn ystod y flwyddyn academaidd, gan felly atal cyfnodau estynedig o anweithgarwch.
29. Cynlluniwyd y rhaglen Hyfforddeiaethau i ddarparu rhaglen ddysgu wedi'i theilwra sy'n galluogi pobl ifanc i wella eu sgiliau a'u cymwysterau ar gyflymder sy'n addas iddynt hwy. Cynlluniwyd elfen Ymgysylltu'r rhaglen i helpu pobl ifanc i oresgyn rhwystrau at ddysgu ac mae'n helpu i'w symud yn agosach at y farchnad lafur.
30. Mae pobl ifanc yn cael profiad gwaith gwerthfawr, fel arfer gyda chyflogwr penodedig neu drwy amgylchedd gwaith efelychedig, gan ddibynnu ar lefel y cymorth sydd ei hangen ar y person ifanc. Gallant hefyd wneud ceisiadau uniongyrchol am unrhyw gyfle a gynigir gan Twf Swyddi Cymru - gan ddarparu llwybr syml drwy ein rhaglenni cyflogadwyedd i ieuenctid.
31. Mae cyfraddau dilyniant y Rhaglen Hyfforddeiaethau wedi gwella bob blwyddyn ers iddi ddechrau yn 2011/12. Mae 68% o ddysgwyr bellach yn parhau i ddatblygu mewn modd cadarnhaol ar ôl y rhaglen, sy'n cymharu'n debyg (ac mewn rhai achosion, yn fwy ffafriol) â rhaglenni cymaradwy sy'n gweithredu ledled y DU.

32. Gan adeiladu ar ei lwyddiant hyd yn hyn, bydd y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Ymgysylltu a Chyflogaeth leuenctid yn cefnogi ymdrechion i barhau i farchnata cyfleoedd am Hyfforddeiaethau er mwyn sicrhau eu bod yn weladwy a bod pobl yn eu deall. Bydd y gyllideb hefyd yn ategu ein gallu i ymateb i'r adolygiad diweddar o Hyfforddeiaethau er mwyn sicrhau bod y rhaglen yn addas at y diben a'i bod yn diwallu anghenion pobl ifanc a darparwyr.
33. Mae recriwtio mwy o gyfranogwyr i'r rhaglen yn debygol o gael effaith gadarnhaol ar incwm Cronfa Gymdeithasol Ewrop.
34. Caiff effeithiolrwydd y broses o farchnata ac adolygu Hyfforddeiaethau ei adlewyrchu mewn cynnydd yn nifer y cyfranogwyr a gostyngiad o ran cyfraddau gadael.
35. Mae'r gyllideb yn rhoi ystyriaeth lawn i gefnogi ymdrechion i gyflawni'r nodau a bennwyd yn Neddf Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, Cynaliadwyedd, Cydraddoldeb, Mesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru) a'r Gymraeg. Mae'r rhaglen Hyfforddeiaethau yn cefnogi ffocws ar gyfleoedd swyddi cynaliadwy o ansawdd uchel a chyfraniadau gan gyflogwyr i'r gymuned ehangach a chysylltiadau addysgol. Mae'n helpu pobl ifanc i gyflawni eu potensial; i sicrhau gweithlu medrus; i wella lles ac i leihau anghydraddoldeb drwy ddarparu sgiliau a chynnydd mewn perthynas â chyfleoedd i bobl ifanc.

Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu leuenctid:

36. Mae llinell y Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu leuenctid yn y gyllideb yn cefnogi ymdrechion parhaus i weithredu'r Fframwaith er mwyn sicrhau y caiff ei roi ar waith a'i gynnal ar lefel leol.
37. Mae'r Fframwaith yn cynnig dull gweithredu cydweithredol ac yn helpu Awdurdodau Lleol i gyflawni lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol yng Nghymru.
38. Byddwn yn monitro llwyddiant y Fframwaith drwy well defnydd o ddata haen 5 Gyrfa Cymru, sef mesur o lefelau ymgysylltu ymhlith pobl ifanc rhwng 16 a 18 oed mewn addysg, hyfforddiant a chyflogaeth, er mwyn sicrhau bod mwy o bobl ifanc yn gwneud cynnydd cadarnhaol drwy'r haenau ac yn parhau i fod wedi'u hymgysylltu.
39. Byddwn hefyd yn monitro'r broses weithredu drwy werthusiad ffurfiannol a fydd yn ystyried effeithiolrwydd yr arweinyddiaeth a'r atebolrwydd strategol a'r systemau a'r prosesau a sefydlwyd o fewn Awdurdodau Lleol o ganlyniad uniongyrchol i'r Fframwaith.
40. Ceir tystiolaeth gynyddol fod yn rhaid dechrau nodi'r rheini y mae perygl y byddant yn ymddieithrio rhag addysg, hyfforddiant a chyflogaeth yn gynnar, yn enwedig o ystyried cywirdeb rhagweld achosion o ymddieithrio yn y dyfodol drwy ddefnyddio dangosyddion allweddol.

Mae'r cyllid yn cefnogi rôl Cydgysylltydd Ymgysylltu a Datblygu Awdurdodau Lleol sy'n hanfodol er mwyn nodi pobl ifanc sydd mewn perygl yn gynnar a rhoi cymorth penodol ar waith iddynt barhau i ymgysylltu ag addysg, hyfforddiant a chyflogaeth.

41. Mae'r dystiolaeth yn glir y gall methu â chyrraedd lefelau penodol erbyn oedrannau penodol, o'i ystyried ynghyd â dangosyddion eraill megis Anghenion Addysgol Arbennig (AAA) neu ymddygiad a phresenoldeb pobl ifanc yn yr ysgol, arwain at gynnydd sylweddol yn y tebygolrwydd bydd person ifanc yn gadael y system addysg a hyfforddiant neu'n methu â dod o hyd i gyflogaeth. Amcangyfrifwyd mai biliynau o bunnoedd oedd costau cysylltiedig y colledion i'r economi ac i unigolion a'u teuluoedd o ganlyniad i bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant.

Entrepreneuriaeth Ieuenctid:

42. Lansiodd Cynllun Gweithredu'r Strategaeth Entrepreneuriaeth Ieuenctid i Gymru ym mis Tachwedd 2010 ac mae'n strategaeth ar y cyd rhwng Adran yr Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth a'r Adran Addysg a Sgiliau.
43. Nid oes unrhyw gyllidebau penodol ar gyfer entrepreneuriaeth ieuenctid; ond caiff ei gefnogi o fewn amrywiaeth eang o gyllidebau, gan gynnwys y Fframwaith Ymgysylltu a Datblygu Ieuenctid, addysg bellach ac addysg uwch. Bydd Bagloriaeth Cymru hefyd yn cynnwys menter ac entrepreneuriaeth.
44. Mae Cynllun Gweithredu'r Strategaeth bellach yn ei bumed flwyddyn, sef y flwyddyn olaf. Mae Llywodraeth Cymru yn myfyrio ar gyflawniadau'r Cynllun Gweithredu ac yn ystyried cynlluniau ar gyfer y dyfodol drwy ddatblygu'r Rhaglen Cyflymu Entrepreneuriaeth Ranbarthol (REAP).

Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Gyrfa Cymru:

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac aiflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
20,000	-2,000	18,000

45. Mae'r gyllideb yn gostwng £2m yn 2016-17 o gymharu â'r llinell sylfaen.
46. Bydd lleihau'r gyllideb graidd yn effeithio'n bennaf ar faint o wasanaethau arweiniad wyneb-yn-wyneb sydd ar gael i bobl ifanc mewn ysgolion a cholegau, cymorth i bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, hyfforddiant na chyflogaeth (16-18) ac oedolion di-waith rhwng 18 a 24

oed. Fodd bynnag, mae'r cwmni yn ceisio lliniaru'r rhain drwy drawsnewid y model darparu gwasanaethau i gynnwys dull gweithredu 'digidol yn gyntaf' gyda'r bwriad o leihau'r pwysau ar wasanaethau wyneb-yn-wyneb. Fodd bynnag, cyfyngir ar allu'r cwmni i fuddsoddi mewn datblygu modelau cyflwyno gan yr angen i gyllido'r broses ailstrwythuro staff.

47. Cylch gwaith Dewis Gyrfa (sy'n masnachu fel Gyrfa Cymru) yw darparu gwasanaethau gwybodaeth, cyngor ac arweiniad ar yrfaedd i bobl ifanc ac oedolion mewn ymateb i lythyr cylch gwaith blynyddol gan Weinidogion Cymru. Mae Gyrfa Cymru hefyd yn gweithredu nifer o brosiectau strategol, gan gynnwys Porth Sgiliau Unigol Llywodraeth Cymru i oedolion di-waith dros 25 oed a ReAct, cymorth diswyddo i unigolion a gaiff eu hariannu gan ffynonellau y tu allan i Linell Wariant Gyrfa Cymru yn y Gyllideb. Mae Gyrfa Cymru yn darparu adroddiadau Adolygu Perfformiad Chwarterol i Lywodraeth Cymru. Ystyrir bod perfformiad yn dda yn erbyn y dangosyddion perfformiad a bennwyd ar gyfer y sefydliad. Mae angen cynnal asesiad allanol o'r gwerth am arian a ddarperir gan Gyrfa Cymru at ddibenion Cymorth Gwladwriaethol. Mae'r gwaith hwn yn destun gwaith caffael ar hyn o bryd a chaiff ei gwblhau cyn haf nesaf. Bydd yn nodi p'un a yw Llywodraeth Cymru yn gordalu neu'n tandalu Gyrfa Cymru am y gwasanaethau a ddarperir ganddo.

Gwariant Ataliol:

48. Gwariant ataliol yw'r rhan fwyaf o'r gyllideb hon gan fod y ffocws ar ddarparu gwasanaethau i bobl ifanc yn ategu proses well ar gyfer gwneud penderfyniadau a dilyniant llwyddiannus. Mae Gyrfa Cymru yn cefnogi gwaith y Fframwaith yn uniongyrchol sy'n allweddol o ran atal pobl ifanc rhag ymddieithrio o addysg, hyfforddiant a chyflogaeth ac o ran rhoi'r cymorth sydd ei angen arnynt i barhau i ymgysylltu yn y tymor hwy.
49. Mae Gyrfa Cymru yn canolbwyntio ar helpu pobl ifanc ac oedolion i ddod o hyd i gyflogaeth mewn swyddi cynaliadwy o ansawdd uchel ac yn gweithio gyda chyflogwyr ar agweddau ar ymgysylltu addysgol e.e. cysylltiadau rhwng addysg a busnes, y prosiect Gwell Ymgysylltu â Chyflogwyr newydd.
50. Gall unigolion mwy hyddysg sy'n meddu ar well sgiliau wneud dewisiadau gyrfa mwy effeithiol ac anelu at swyddi sgiliau uwch, cyflogau uwch gan felly helpu i leihau'r bwlch cyfoeth mewn rhai cymunedau / lleoliadau daearyddol.

Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Dysgu Seiliedig ar Waith

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac aiflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
----------------------------	--	---

£000	£000	£000
106,308	5,000	111,308

51. Cynyddodd y gyllideb £5m o gymharu â'r llinell sylfaen. Roedd y cynnydd yn cynnwys y £5m ychwanegol a ddyrannwyd i brentisiaethau fel y nodwyd ym mharagraff 5.
52. Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Dysgu Seiliedig ar Waith yn cynnwys cyllid sy'n talu cost darparu rhaglenni Prentisiaethau a chyflogadwyedd i ddysgwyr nad ydynt yn gyflogedig rhwng 16 a 18 oed (Hyfforddeiaethau).
53. Yn ogystal, mae'r Llinell Wariant yn helpu i ariannu Rhaglen Recriwtiaid Ifanc a phrosiectau peilot wedi'u hanelu at helpu i hyrwyddo prentisiaethau (Ysbrydoli Rhagoriaeth Sgiliau yng Nghymru).
54. Disgwylir y caiff gwerth y contractau sydd ar gael i ddarparu Hyfforddeiaethau ei gynnal ar y lefelau presennol; ac y bydd gwerthoedd contractau ar gyfer prentisiaethau yn cynyddu £5 miliwn. Er na chaiff y cyllid ychwanegol ei neilltuo, y nod fydd cynyddu nifer y cyfranogwyr newydd ar lefel tri neu'n uwch.
55. Pennwyd cost rhoi'r rhaglen Hyfforddeiaethau ar waith ar sail y galw a ragwelir (yn seiliedig ar batrymau darparu hanesyddol wedi'u hategu gan wybodaeth gan asiantaethau atgyfeirio lle y bo'n berthnasol). Disgwylir y bydd angen y lefel hon o alw er mwyn sicrhau ein bod yn bodloni ein gofyniad statudol i roi darpariaeth briodol i ddysgwyr rhwng 16 a 18 oed. Pennwyd y contract prentisiaethau ar y lefel uchaf bosibl er mwyn sicrhau bod cymaint o brentisiaethau newydd â phosibl yn dechrau yng Nghymru.
56. Pennwyd costau'r rhaglen Hyfforddeiaethau a'r rhaglen Prentisiaethau gan ddefnyddio dadansoddiad costau cadarn o'r rhwydweithiau Dysgu Seiliedig ar Waith. Heriwyd y dadansoddiad hwn lle y bo'n briodol er mwyn sicrhau bod y costau yn adlewyrchu'r amser a'r adnoddau sydd eu hangen i roi'r rhaglen ar waith.
57. Caiff canlyniadau'r rhaglen hon eu mesur o ran y canlynol:
 - mae targedau cyfraddau llwyddiant o ran pobl ifanc, darpariaeth Gymraeg a chydraddoldeb ac amrywiaeth yn rhan o'r fanyleb ar gyfer y ddarpariaeth a chânt eu monitro a'u hadolygu'n rheolaidd;
 - datblygiad llwyddiannus dysgwyr nad ydynt yn gyflogedig i ddysgu lefel uwch neu addysg gyflogaeth (ar gyfer Hyfforddeiaethau);
 - nifer y dysgwyr sy'n llwyddo i gyflawni eu prentisiaethau;
 - mae Llywodraeth Cymru yn cynhyrchu ystadegau sy'n cynnwys y rhaniad o ran meysydd pwnc sector, dadansoddiadau a lunnir

gan yr isadrannau ac sy'n cynnwys cydraddoldeb ac amrywiaeth a darpariaeth Gymraeg.

Gwariant Ataliol:

58. Ystyrir bod cyllideb gyfan y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Dysgu Seiliedig ar Waith yn ataliol. Mae hyn oherwydd mai nod y Llinell Wariant hon yw rhoi cyfleoedd dysgu er mwyn galluogi pobl i wella eu lefelau sgiliau a, thrwy hynny, ddod o hyd i gyflogaeth neu wella eu cyfleoedd cyflogaeth. Mae'r rhaglen yn helpu i gadw cyfraddau diweithdra yn isel, gan felly leihau dibyniaeth ar fudd-daliadau lles.
59. Noda gwaith ymchwil fod y bobl hynny sy'n cyflawni cymhwyster Lefel 3 (neu uwch) yn gwella eu rhagolygon bywyd ac yn cynyddu dyheadau unigol.

Polisi Prentisiaethau:

60. Yn gynharach eleni, cynhaliwyd ymgynghoriad sylweddol gennym ar gynigion i gysoni ein model ag anghenion yr economi a chyhoeddwyd ein hymateb ym mis Mehefin. Rydym wedi gohirio'r dyddiad ar gyfer cyhoeddi ein cynllun gweithredu er mwyn cael y cyfle i roi ystyriaeth briodol i effaith cynlluniau Llywodraeth y DU i gyflwyno Ardoll Prentisiaethau ledled y DU gyfan.
61. Ein blaenoriaethau o ran prentisiaethau yw atgyfnerthu'r broses o gyflwyno sgiliau lefel uwch - sgiliau sydd eu hangen ar ein heconomi ac i helpu pobl ifanc i drosglwyddo i gyflogaeth gynaliadwy. Er mwyn cyflawni hyn, bydd Dysgu Seiliedig ar Waith yn parhau i:
 - roi cymorth i bob cyflogwr;
 - datblygu ein dangosyddion perfformiad ansawdd a gwranddo ar adborth gan gyflogwyr a phrentisiaid;
 - annog cyfranogiad mewn cystadlaethau sgiliau gan ei fod yn ffordd o feincnodi Cymru yn erbyn gwledydd eraill;
 - gwella cysylltiadau â chyflogwyr drwy Bartneriaethau Sgiliau Rhanbarthol;
 - addasu Fframweithiau Prentisiaethau a Rhaglenni Dysgu Addysg Bellach er mwyn diwallu anghenion sgiliau cyflogwyr.

Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Cyflogaeth a Sgiliau

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac aiflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
23,890	-1,042	22,848

62. Mae'r gyllideb ar gyfer y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Addysg a Sgiliau wedi gostwng £1.042m o gymharu â'r gyllideb llinell sylfaen ar gyfer 2015-16. Mae'r gostyngiad yn bennaf o ganlyniad i arbedion o £0.439m wrth i raglenni ddod i ben, megis Buddsoddwyr mewn Pobl a Sgiliau Arwain a Rheoli Addysg (ELMS) a throsglwyddiad o £0.099m o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Addysg a Sgiliau i'r Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Ymgysylltu a Chyflogaeth leuenctid ar gyfer polisi sgiliau.
63. Bu gostyngiad ychwanegol o £0.504m yn erbyn y Rhaglen Blaenoriaethau Sgiliau (SPP), ac o fis Ebrill 2016, caiff y Rhaglen ei chyflwyno drwy dull gweithredu rhanbarthol, yn gyson â'r tair Partneriaeth Sgiliau Ranbarthol. Bydd hyn yn golygu y gellir cynnwys gweithgaredd y Rhaglen o fewn y prosiectau sgiliau lefel uwch rhanbarthol sy'n dod i'r amlwg ac sy'n cael eu datblygu ar draws y sector Addysg Bellach (AB). Mae lefel y cyllid sydd ei hangen i weithredu'r rhaglen yn dibynnu ar ragolwg o angen ac incwm gan Gronfa Gymdeithasol Ewrop. Mae'r gwariant a ragwelir wedi gostwng £0.500m y flwyddyn. Bydd hyn yn lleihau faint o gyllid cyfatebol fydd ar gael i raglenni sgiliau lefel uwch rhanbarthol.
64. Nod y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Cyflogaeth a Sgiliau yw datblygu a gweithredu strategaethau, polisiau a rhaglenni sy'n helpu pobl i ddod o hyd i waith, dychwelyd i waith, parhau mewn gwaith a datblygu mewn gwaith drwy gymorth sgiliau a hyfforddiant. Mae'r rhaglenni yn cynnwys: ReAct; Barod am Waith a'r rhaglen sy'n ei holynu, Sgiliau ar gyfer Cyflogaeth Cymru; gweithgaredd peilot i lywio dulliau gweithredu cyflogadwyedd yn y dyfodol; Rhaglen Blaenoriaethau Sgiliau; Rhaglen Sgiliau Hyblyg; cymorth Dysgu i Droseddwyr; cyllid craidd i Chwarae Teg a TUC Cymru; Cronfa Ddysgu Undebau Cymru; a'r Porth Sgiliau.
65. Yn ogystal ag arian cyfatebol Cronfa Gymdeithasol Ewrop ar gyfer nifer o'r rhaglenni a restrir uchod, mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hefyd yn darparu arian cyfatebol ar gyfer nifer o raglenni rhanbarthol Cronfa Gymdeithasol Ewrop a arweinir yn allanol sy'n darparu cymorth sgiliau hanfodol a lefel uwch i unigolion cyflogedig.
66. Caiff y canlyniadau a ddisgwyllir gan raglenni unigol eu rheoli a'u monitro gan dimau ar gyfer prosiectau penodol drwy drefniadau rheoli contractau manwl ac adolygiadau perfformiad. Mae'r broses o gytuno ar y canlyniadau targed hyn yn dal i fynd rhagddi ond mae'r canlyniadau hynny yn debygol o gynnwys y canlynol:
- Nifer yr unigolion sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu
 - Nifer yr unigolion sy'n dod o hyd i swyddi (llawn amser a rhan amser)
 - Nifer y cymwysterau a gyflawnwyd (llawn amser a rhan amser)
 - Nifer y swyddi a grëwyd / cyfleoedd a ddarparwyd
 - Nifer y cyflogwyr a gynorthwywyd

67. Mae pob rhaglen fawr yn destun gwerthusiadau annibynnol a fydd yn ystyried gwerth am arian fel mater o drefn. Yn ogystal, mae prosesau sicrhau ansawdd ar waith er mwyn sicrhau y caiff gwerth am arian ei ystyried yn ystod prosesau contractio, cyfarfodydd monitro rheolaidd a thrwy systemau gweinyddol sy'n bodoli eisoes. Mewn rhai achosion, caiff paneli eu sefydlu i sicrhau y cynhaliwyd asesiad gwerth am arian a'i fod yn dderbyniol yn erbyn gofynion y rhaglen/prosiect.
68. Wrth sefydlu modelau a systemau ariannu newydd, caiff argymhellion o werthusiadau blaenorol eu hystyried ynghyd â'r profiad a'r gwersi a ddysgwyd o raglenni sy'n bodoli eisoes.

Gwariant Ataliol:

69. Mae'r gyllideb hon yn anelu at ymdrin â materion sy'n ymwneud â sgiliau a chyflogadwyedd gyda'r nod o helpu unigolion i ymuno â gweithleoedd, parhau mewn gwaith a datblygu o fewn y gweithle, a rhoi'r cyngor a'r cymorth sydd eu hangen ar gyflogwyr nid yn unig i ehangu a thyfu eu busnesau ond hefyd i gynnal eu trosiant a'u lefelau elw cyfredol.
70. Mae'r rhaglenni hynny sydd wedi'u targedu at unigolion di-waith yn cael effaith sylweddol ar wariant ataliol, gan fod pob unigolyn sy'n dod o hyd i swydd ac yn gadael y gofrestr ddiweithdra yn arwain at fudd net i'r trysorlys. Yn ogystal, unwaith y bydd unigolyn wedi dod o hyd i swydd, ceir gostyngiad yn y galw am fudd-daliadau atodol.

Manylion Arian Ewropeidd ar gyfer y polisiau uchod:

71. Roedd Addysg a Sgiliau yn gyfrifol am 23 o brosiectau o dan Raglenni Cronfa Gymdeithasol Ewrop ar gyfer 2007-2013. Cymeradwywyd cyfanswm o ychydig dros £336m o arian Cronfa Gymdeithasol Ewrop dros oes rhaglenni'r Gronfa ar gyfer 2007-2013 gydag arian cyfatebol o ychydig dros £427m. Mae hyn yn cynrychioli buddsoddiadau gros o ychydig dros £763m.
72. O gymharu â hyn, cymeradwywyd naw o brosiectau Addysg a Sgiliau gan WEFO o dan gylch newydd 2014-2020 hyd yn hyn, gyda phedwar prosiect ychwanegol wrthi'n cael eu datblygu. Cymeradwywyd cyfanswm o ychydig dros £188m o arian Cronfa Gymdeithasol Ewrop hyd yn hyn, gydag ychydig dros £166m o arian cyfatebol, gan gynrychioli buddsoddiad gros o ychydig dros £354m. Er mwyn i'r portffolio Addysg a Sgiliau sicrhau cymaint o arian Cronfa Gymdeithasol Ewrop â phosibl, mae angen i gyllidebau rhaglenni barhau'n gyson â'r gwerthoedd a gymeradwywyd yng Nghynlluniau Busnes y Prosiectau a gyflwynwyd i WEFO.
73. Mae'r gostyngiad hwn yn nifer rhaglenni Cronfa Gymdeithasol Ewrop yn gydnaws â gweledigaeth Addysg a Sgiliau i symud tuag at bortffolio symlach o raglenni er mwyn cyflawni blaenoriaethau Gweinidogol o dan gylch rhaglen 2014-2020 fel y'u mynegwyd yn yr Ôl Troed Addysg a

Sgiliau ar gyfer Cyflawni Cronfa Gymdeithasol Ewrop. Mae'r dull gweithredu hwn yn anelu at ymdrin â'r achosion o ddyblygu /cystadleuaeth a nodwyd yn ystod rhaglenni 2007-13 Cronfa Gymdeithasol Ewrop, lle y gwnaeth prosiectau orgyffwrdd â'i gilydd o ran y math o gymorth a gynigiwyd i grwpiau tebyg o unigolion a busnesau. Y nod yw sefydlu portffolio mwy integredig o brosiectau sy'n cyflawni yn erbyn canlyniadau cyffredin a nodwyd yn glir yn unol â'r ymrwymiad a wnaed o fewn y Datganiad Polisi Sgiliau i greu dewis symlach i unigolion a busnesau. Bydd y portffolio Addysg a Sgiliau yn cyflawni nifer llawer llai o raglenni strategol cenedlaethol a bydd yn gweithio gyda'r Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol i ddatblygu cyfres o raglenni ategol i ymdrin â sgiliau allweddol a rhwystrau at gyflogadwyedd.

Meithrin sgiliau, Arian Blaenoriaethau Sector ac arian sy'n gysylltiedig â'r Datganiad Polisi ar Sgiliau (gan gynnwys hyrwyddo a chefnogi sgiliau STEM):

74. Gan adeiladu ar weithgareddau a gyflawnwyd yn 2014/15 a 2015/16 drwy'r Panel Cynllunio Strategol, mae gwaith yn mynd rhagddo gyda phartneriaid rhanbarthol i ddylanwadu ar y broses o gyflawni gweithgareddau sgiliau lefel uwch o fewn y gyfres o brosiectau sgiliau rhanbarthol Cronfa Gymdeithasol Ewrop sy'n cael ei datblygu gan y sector AB, wedi'i hategu gan arian cyfatebol gan Linell Wariant Cyflogaeth a Sgiliau yn y Gyllideb. Bydd y gweithgareddau sgiliau lefel uwch hyn yn gyson â'r galw gan gyflogwyr rhanbarthol ac wedi'u llywio gan waith y Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol ac wedi'u hategu gan ddull gweithredu tebyg i'r dull o gyflwyno gweithgareddau sgiliau hanfodol yn y gweithle, gan felly gynnig dilyniant di-dor i unigolion a chyflogwyr sy'n gofyn am gymorth o sgiliau hanfodol hyd at sgiliau lefel uwch.
75. Mae'r dull gweithredu rhanbarthol hwn yn adlewyrchu'r awydd i osgoi achosion o ddyblygu ar draws portffolio ehangach rhaglenni Cronfa Gymdeithasol Ewrop gan hefyd sicrhau bod gweithgareddau yn gydnaws ag amcanion polisi Llywodraeth Cymru. Mae'r dull gweithredu hwn yn seiliedig ar drafodaethau gyda phartneriaid drwy'r Ôl Troed Addysg a Sgiliau ar gyfer Cyflawni Cronfa Gymdeithasol Ewrop, a nododd fod yr adran yn symud oddi wrth gyflwyno gweithgareddau Cronfa Gymdeithasol Ewrop yn uniongyrchol i rôl gomisiynu fwy strategol, gan felly arwain at nifer lai o raglenni cenedlaethol wedi'u harwain gan Lywodraeth Cymru.
76. Yn 2015/16, roedd y gyllideb ar gyfer y gweithgaredd hwn hefyd yn cefnogi gwaith sicrhau ansawdd, dosbarthu, dadansoddi a chaffael Gwybodaeth am y Farchnad Lafur i helpu i feithrin sgiliau ieuencid ac oedolion; rhoi'r Rhaglen Sgiliau Hyblyg sy'n canolbwyntio ar y cyflogwr ar waith; helpu Bwrdd Cyflogaeth a Sgiliau Cymru gan gynnwys taliad cydnabyddiaeth Comisiynydd UKCES Cymru; hyrwyddo negeseuon a buddiannau allweddol sy'n sail i gyflwyno'r Fframwaith ar gyfer Cyd-fuddsoddi mewn Sgiliau a Mesurau Perfformiad Sgiliau; a chyfraniad

'Cymorth Grant' Llywodraeth Cymru i Fusnes, Arloesedd a Sgiliau i ddatblygu/cynnal Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol.

77. Ym mis Medi 2014, cyhoeddodd y Dirprwy Weinidog Sgiliau a Thechnoleg y Mesurau Perfformiad Sgiliau. Mae'r mesurau hyn yn darparu ffordd o wella lefelau sgiliau yng Nghymru a sefydlu ymrwymiad unedig ymhlith pob rhanddeiliad i gefnogi ein dyheadau ar gyfer cymdeithas â lefel sgiliau uwch ac i sicrhau bod y buddsoddiadau a wneir i feithrin sgiliau yn gydnaws â'r cynnydd mewn swyddi sgiliau uchel a ragwelir yn y dyfodol. Mae'r mesurau hyn hefyd yn darparu mesur o'r farchnad lafur yng Nghymru, yn arbennig y meysydd y mae'r Cynllun Gweithredu Sgiliau yn eu targedu.
78. Mae rhan o'r Mesurau Perfformiad Sgiliau yn cynnwys mesurau ar gydraddoldeb a thegwch, cynaliadwyedd ariannol a sgiliau Cymraeg.
79. Mae cysylltiad uniongyrchol rhwng y Mesurau Perfformiad Sgiliau a rhai o'r nodau lles a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru). Wrth i'r dangosyddion drafft gael eu cadarnhau, byddwn yn gweithio i sicrhau bod y Mesurau Perfformiad Sgiliau yn ategu'r Ddeddf a, lle y bo'n bosibl, yn gydnaws â'r dangosyddion sy'n gysylltiedig â'r Ddeddf. Bwriedir i weithgareddau o dan gyllideb y Cynllun Gweithredu Sgiliau gael eu llywio gan y Mesurau Perfformiad Sgiliau, gyda'r nod cyffredinol o wella lefelau sgiliau yng Nghymru.
80. Yn unol â'r safonau Cymraeg newydd, bydd yn ofynnol i adroddiadau ar Wybodaeth am y Farchnad Lafur yn y dyfodol gael eu cyhoeddi'n ddwyieithog. Bydd hyn yn dylanwadu ar y gyllideb a'r amser a neilltuir ar gyfer pob prosiect.

Addysg Uwch

Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Refeniw Addysg Uwch

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac ailflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
98,610	-41,100	57,510

81. Mae'r gyllideb ar gyfer y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Refeniw Addysg Uwch wedi gostwng £41.100m o gymharu â'r gyllideb llinell sylfaen ar gyfer 2015-16, ac mae'r gostyngiad yn cynnwys dwy elfen.
82. Yn gyntaf, trosglwyddiad o £21.1m i'r Cam Gweithredu Cymorth i Ddysgwyr Ôl 16 ar gyfer elfen olaf y trosglwyddiad grant ar gyfer ffioedd dysgu. Symudodd y cyfrifoldeb a'r adnoddau cysylltiedig ar gyfer talu'r grant ffioedd dysgu i fyfyrwyr, drwy'r Cwmni Benthyciadau i Fyfyrwyr, o CCAUC i Lywodraeth Cymru ar gyfer 2015-16. Trosglwyddwyd y rhan

fwyaf o'r arian yng Nghyllideb Atodol Gyntaf 2015-16, ond, mae'r ffaith bod angen cynnwys carfan arall o fyfyrwyr (y rheini sy'n astudio cyrsiau am gyfnod hwy na phedair blynedd), cynnydd yn nifer y myfyrwyr o Gymru sy'n mynd i'r brifysgol a chynnydd yn y lefel ffioedd cyfartalog yn golygu y caiff swm ychwanegol ei drosglwyddo o CCAUC i Lywodraeth Cymru. Mae'r cynnydd hwn yn unol â disgwyliadau ac o fewn paramedrau costau amcangyfrifedig gwreiddiol y grant ffioedd dysgu. Byddai'r gwariant ychwanegol hwn wedi cael ei fridgorri o gyllidebau CCAUC ni waeth pwy fyddai'n gyfrifol am dalu'r grant ffioedd dysgu.

83. Mae'r ail elfen yn cynnwys gostyngiad o £20m i gyllidebau rhaglen CCAUC, sy'n darparu cyllid i weithredu blaenoriaethau Llywodraeth Cymru. Yn y gorffennol, dyrannwyd hyn gan CCAUC i gwmpasu Ymchwil Ansawdd, pynciau Rhan amser a phynciau drud. Yn y pen draw, cyfrifoldeb CCAUC yw penderfynu sut y mae'n dyrannu ei adnoddau yn unol â blaenoriaethau Gweinidogol a gaiff eu hamlinellu mewn llythyr cylch gwaith gweinidogol a gyhoeddir ddechrau 2016.

Gwariant Ataliol:

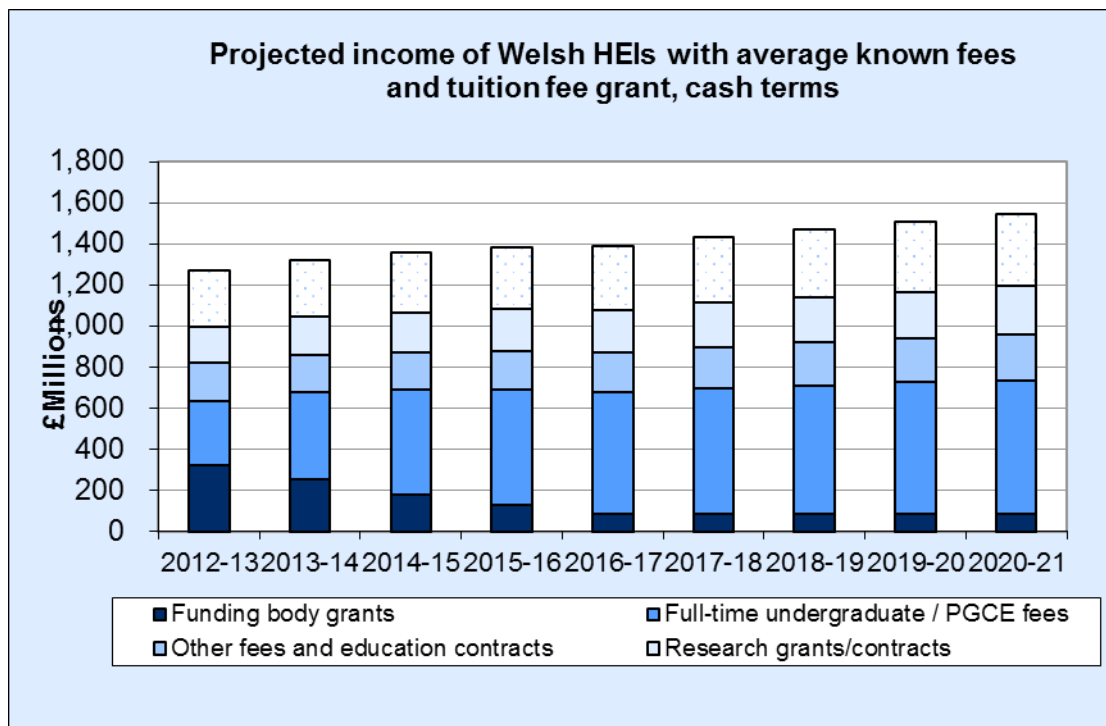
84. Mae cefnogi dysgu uwch yn hanfodol i ddyfodol Cymru. Mae prifysgolion yn cyfrannu £1.3 biliwn y flwyddyn i economi Cymru ac yn darparu dros 16,000 o swyddi yng Nghymru tra'n cynhyrchu dros £400m y flwyddyn mewn buddsoddiadau allforio.

Yr incwm sydd ar gael i'r sector

85. Mae'r wybodaeth ganlynol yn nodi'r rhagolygon diweddaraf (cyn cyhoeddi'r gyllideb ddrafft) ar gyfer incwm y sector AU yng Nghymru.

Yr incwm a ragwelir ar gyfer SAUau yng Nghymru, gyda'r ffioedd cyfartalog hysbys a grantiau ffioedd dysgu hysbys, termau arian parod (Blwyddyn Ariannol)						
£Miliwn	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16
Grantiau cyrff cyllido	428	405	324	253	177	126
Ffioedd israddedigion / TAR llawn amser	225	235	308	425	513	565
<i>lefel ffioedd flaenorol</i>	225	235	242	247	255	262
<i>incwm ffioedd ychwanegol uwch</i>	0	0	38	100	147	173
<i>cyfraniad Lloegr</i>	0	0	29	77	111	129

Ffioedd eraill a chontractau addysg	167	186	188	182	182	188
Grantiau ymchwil/contractau	163	167	173	183	195	201
Incwm arall	249	266	275	278	290	299
Cyfanswm	1,231	1,260	1,268	1,321	1,356	1,379
£Miliwn	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21	
Grantiau cyrff cyllido	85	85	85	85	85	
Ffioedd israddedigion / TAR llawn amser	590	611	627	640	651	
<i>lefel ffioedd flaenorol</i>	<i>272</i>	<i>281</i>	<i>288</i>	<i>294</i>	<i>299</i>	
<i>incwm ffioedd ychwanegol uwch</i>	<i>181</i>	<i>188</i>	<i>192</i>	<i>194</i>	<i>196</i>	
<i>cyfraniad Lloegr</i>	<i>137</i>	<i>142</i>	<i>147</i>	<i>152</i>	<i>157</i>	
Ffioedd eraill a chontractau addysg	194	201	207	214	221	
Grantiau ymchwil/contractau	208	215	221	229	236	
Incwm arall	309	319	329	340	351	
Cyfanswm	1,386	1,430	1,469	1,506	1,543	
Ffynhonnell: Rhagolygon Llywodraeth Cymru, cofnod cyllid HESA a nifer y myfyrwyr a ragwelir ar gyfer y dyfodol						

86. Mae'r tablau yn dangos bod incwm i'r sector AU yn parhau i gynyddu er gwaethaf cyfnod parhaus o galedi. Mae'r sefyllfa ariannol hon yn cadarnhau canfyddiadau adroddiadau a gynhaliwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru a Phwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

87. Yn ogystal, mae lefelau recriwtio i Brifysgolion yng Nghymru yn parhau i gynyddu ac mae dyled myfyrwyr yng Nghymru yn sylweddol is na dyled myfyrwyr mewn gwledydd eraill yn y DU.
88. Mae Cymru yn fewnforiwr myfyrwyr net. Mae'r rhagolygon diweddaraf yn dangos yn 2015-16 y bydd £50m yn fwy o gyllid yn dod i'r system yng Nghymru na'r lefel a aeth allan mewn grantiau ffioedd dysgu i sefydliadau y tu allan i Gymru a rhagwelir y bydd y duedd hon yn parhau yn y dyfodol agos.
89. Fodd bynnag, er gwaethaf y cynnydd mewn incwm cyffredinol i'r sector AU, bydd unrhyw incwm ychwanegol o fyfyrwyr nad ydynt yn dod o Gymru yn llifo'n uniongyrchol i'r SAUau ac nid drwy CCAUC. Mae hyn yn golygu gan fod mwy o gyllid craidd blaenorol CCAUC yn cael ei ddefnyddio bellach i gwmpasu cost ffioedd dysgu uwch i fyfyrwyr sy'n byw yng Nghymru, fod gan CCAUC lai o arian i'w ddsbarthu i sefydliadau. Mae'r newid hwn o ran methodoleg ariannu wedi arwain at newid sylfaenol yn y ffordd y mae CCAUC yn ariannu'r sector AU. Yn lle bod yn gyfrifol am ddsbarthu tua 30% o arian y sector, bydd y Cyngor Cyllido bellach yn gyfrifol am ddsbarthu tua 10% yn 2015/16.

Costau Rhedeg CCAUC:

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac aiflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
2,768	-277	2,491

90. Mae'r gyllideb ar gyfer costau rhedeg CCAUC wedi lleihau £0.277m o gymharu â'r gyllideb sylfaenol ar gyfer 2015-16. Mae'r gyllideb yn cefnogi'r costau rhedeg (staff a gweithredol) ar gyfer Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.
91. Mae CCAUC wedi cael ei ddiogelu dros y blynyddoedd diwethaf rhag unrhyw leihad yng nghyllideb y costau rhedeg oherwydd natur newidiol ei ddiben, o gorff cyllido i oruchwylio'r fframwaith rheoliadol newydd a gyflwynwyd yn Neddf Addysg Uwch (Cymru) 2015. Gan fod y cyfnod trosiannol hyd at weithredu'r fframwaith yn llawn ym mlwyddyn academaidd 2017/18 wedi dechrau, mae CCAUC mewn sefyllfa i wireddu'r arbedion effeithlonrwydd a welwyd ym mhob rhan o'r sector cyhoeddus mewn blynyddoedd blaenorol.
92. Mae'r newid yn y fethodoleg ariannu, fel bod incwm Addysg Uwch bellach yn dod o fyfyrwyr yn hytrach na CCAUC, yn golygu bod ei rôl wedi newid yn sylfaenol. Fel rhan o'r newid hwn, rydym yn disgwyl i CCAUC wneud arbedion effeithlonrwydd. Yn ôl yr hyn a ddeallwn mae gan CCAUC gronfeydd sylweddol wrth gefn yn ei gyllidebau ar gyfer

costau rhedeg ac felly nid ydym yn disgwyl i'r lleihad gael effaith ar ei allu i gyflawni ei swyddogaethau.

Ar gyfer ein Dyfodol - y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer y Coleg Ffederal ac UHOVI:

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac ailflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
30,498	0	30,498

93. Cefnogodd y gyllideb ddarpariaeth Prifysgol Blaenau'r Cymoedd (UHOVI), y Coleg Cymraeg Cenedlaethol (y Coleg) a blaenoriaethau strategol eraill Llywodraeth Cymru. Gan fod UHOVI wedi cael ei phrif-frydio (yn dilyn diwygiadau AU yn 2012) bydd y rhan fwyaf o'r dyraniad hwn ar gael i ariannu gweithgareddau'r Coleg ac i sicrhau parhâd prosiectau i ariannu blaenoriaethau eraill Llywodraeth Cymru.
94. Adolygwyd gweithrediad y Coleg ar ddiwedd 2014-15. Caiff yr ymarfer hwn ei ailadrodd er mwyn sicrhau bod y Coleg yn parhau i gyflawni ei amcanion a darparu gwerth am arian.

Y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Dyfarniadau wedi'u Targedu:

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac ailflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
7,004	-707	6,297

95. Mae'r Llinell Wariant hon yn y Gyllideb yn cefnogi'r broses o weithredu dyfarniadau wedi'u targedu a Chronfeydd Ariannol Wrth Gefn (FCF) i roi cymorth i fyfyrwyr sydd ag angen gwirioneddol. Lleihaodd y gyllideb £0.707m yn 2016-17.
96. Yn hanesyddol, nid yw'r gyllideb FCF wedi cael ei gwario'n llawn bob blwyddyn. Roedd yr FCF yn galluogi sefydliadau i fod yn hyblyg a derbyn amgylchiadau eithriadol ar gyfer myfyrwyr mewn angen. Bydd y lleihad yn golygu bod angen lefel uwch o flaenoriaethu ar gyfer y myfyrwyr hynny sy'n cael cymorth. Dylai lleihad bach yn y gyllideb flynyddol helpu i sicrhau bod pawb yn manteisio ar hyn a bydd hefyd yn sicrhau gwell gwerth am arian yng nghyd-destun setliad ariannol cynyddol heriol i Gymru.

Y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Costau gweinyddol SLC/CThEM :

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac ailflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
8,338	-94	8,244

97. Mae'r gyllideb yn lleihau £0.094 yn 2016-17, o ganlyniad i drosglwyddo'r Prif Grŵp Gwariant i Ad-daliad y Gronfa Buddsoddi i Arbed yn dilyn adennill buddsoddiadau ar raglen drawsnewid systemau TG y Cwmni Benthyciadau i Fyfyrrwyr. Caiff y buddsoddiad cychwynnol o £2m ei adennill dros gyfnod o bum mlynedd a chaiff ei ariannu drwy arbedion effeithlonrwydd yn y Cwmni. Mae'r Cwmni Benthyciadau i Fyfyrrwyr bellach yn rhoi cyngor, arweiniad a'r broses gwneud cais am fenthyciad myfyriwr, a roddwyd yn flaenorol gan Awdurdodau Lleol.

Cefnogi Plant, Teuluoedd a Chymunedau Difreintiedig

Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Grant Dysgu Llywodraeth Cymru:

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac ailflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
422,483	31,100	453,583

98. Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Grant Dysgu Llywodraeth Cymru, wedi cynyddu £31.1m o'r gyllideb sylfaenol i £453,583m.
99. Trosglwyddiad o £21.1m o'r Llinell Gwariant yn y Gyllideb ar gyfer Refeniw Addysg Uwch, fel y nodir ym mharagraff 82.
100. Darparwyd £10m ychwanegol fel rhan o'r gyllideb i ateb y galw cynyddol am grantiau cymorth i fyfyrwyr o ganlyniad i gynnydd yn nifer y myfyrwyr a'r rheini sy'n gymwys am gymorth. Rydym wedi cynnal ein hymrwymiad i ddarparu cymorth ariannol i fyfyrwyr o'r cartrefi incwm isaf yn 2016-17 drwy gadw'r lefel gyffredinol o gymorth sydd ar gael i fyfyrwyr.
101. Mae gan Lwfans Cynhaliath Addysg (LCA) gyllideb wedi ei dyrannu ar gyfer 2016-17 o £23m.
102. Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon yn cynnwys cyfrifon rhaglenni cymorth i fyfyrwyr statudol wedi eu harwain gan y galw ar gyfer AU ac AB. Mae'r gyllideb yn cefnogi Grantiau a Ffioedd Rhan Amser, Grantiau wedi'u Targedu y Cwmni Benthyciadau i Fyfyrrwyr, Grant Dysgu Llywodraeth Cymru ac LCA.

103. Mae Llywodraeth Cymru wedi cydnabod bod costau byw yn ystyriaeth allweddol ar gyfer myfyrwyr ac ar adeg o galedi ac yn unol â'n hymrwymiad ar gyfer y Rhaglen Lywodraethu rydym wedi llwyddo i gynyddu cyfanswm y cymorth a gynnigir i'n myfyrwyr. Fodd bynnag, o fewn cyd-destun y cyfyngiadau a osodwyd arnom gan Lywodraeth y DU mewn adolygiadau diweddar o wariant, dim ond swm y benthygiad cynhaliaeth sydd ar gael a gafodd ei gynyddu.

Gwariant Ataliol:

104. Mae cymorth i fyfyrwyr ar gyfer addysg uwch ar ffurf Grant Dysgu Llywodraeth Cymru yn helpu i dalu costau byw, mae'r Grant Ffioedd Dysgu yn helpu i dalu cost ffioedd ac mae dyfarniadau wedi'u targedu, fel y Lwfans i Fyfyrwyr Anabl neu'r Grant Gofal Plant, yn creu cyfleoedd bywyd gwell i unigolion. Mae cymwysterau addysg uwch yn creu cyfleoedd cyflogaeth a cheir tystiolaeth gref o hyd ar gyfer "premiwm graddedigion" mewn perthynas â chyflogau a photensial oes graddedigion i ennill.

Y dull modelu diweddaraf ar gyfer costau, fforddiadwyedd a gwerth am arian y Grant Ffioedd Dysgu:

105. Mae'r tabl canlynol yn dangos y gwariant gwirioneddol ar gyfer y grant ffioedd dysgu ers 2012-13, 13-14 a 14-15 a'r rhagolygon diweddaraf ar gyfer 2015-16 a 2016-17.

	2012-13 £m	2013-14 £m	2014-15 £m	2015-16 £m	2016-17 £m
Grant Ffioedd Dysgu a delir i sefydliadau yng Nghymru	46.4	84.3	118.5	152.0	162.4
Grant Ffioedd Dysgu a delir i sefydliadau yn y DU	£.5	47.7	75.8	89.0	94.4
Cyfanswm y taliadau Grant Ffioedd Dysgu	62.8	132.0	194.3	241.0	256.8

106. Mae'r rhagolygon yn unol â disgwyliadau ac o fewn paramedrau costau amcangyfrifedig gwreiddiol y cynllun. Yn ogystal, mae'r tablau ym mhara 85 yn dangos bod incwm i'r sector AU hefyd yn parhau i gynyddu.

Fforddiadwyedd

107. Mae adroddiadau a gynhaliwyd gan SAC a Phwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi cadarnhau bod y system gyfredol yn gynaliadwy ar gyfer oes y Llywodraeth hon. Mae'r wybodaeth ddiweddaraf yn ategu ein barn bod incwm i'r sector, er gwaethaf caledi, wedi cynyddu ac y bydd yn parhau i gynyddu, bod recriwtio i Brifysgolion Cymru yn parhau i gynyddu a bod dyledion myfyrwyr yng Nghymru yn sylweddol is na dyledion myfyrwyr yng ngwledydd eraill y DU.
108. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflawni ei addewid i leihau'r cynnydd mewn ffioedd dysgu a orfodwyd ar Gymru gan Lywodraeth y DU.

Cymorth i'r Polisi Ehangu Mynediad:

109. Ein nod o hyd yw sicrhau y dylai mynediad at addysg uwch fod ar sail gallu'r unigolyn i elwa ar yr addysg honno ac nid ar sail yr hyn y gall fforddio ei dalu.
110. Ein pecyn cymorth i fyfyrwyr yw'r gorau o hyd yn y DU. Mae'r grant ffioedd dysgu nad yw'n destun prawf modd yn annog cyfranogiad ac yn sicrhau bod myfyrwyr Cymru yn cael eu diogelu rhag lefelau cynyddol o ddyledion. O ganlyniad i'r polisi bydd lefel dyledion myfyrwyr sy'n byw yng Nghymru yn sylweddol is na lefel dyledion myfyrwyr cyfatebol yn Lloegr (bydd y ddyled amcangyfrifedig ar gyfer myfyrwyr Cymru tua £17,000 yn llai na dyled myfyrwyr cyfatebol yn Lloegr).
111. Mae polisi Llywodraeth Cymru ar ffioedd dysgu yn cydnabod y dylai dewis sefydliad a chwrs gael ei lywio gan amgylchiadau unigol ac nid gan gost ffioedd.
112. Mae Ymggyrhaedd yn Ehangach yn ymyrraeth strategol hirdymor ar gyfer pob oedran a ariennir gan CCAUC i gynhwysiant cymdeithasol ac ehangu mynediad at AU sy'n annog cyfranogiad gan gymunedau a grwpiau wedi'u targedu yng Nghymru. Mae'r partneriaethau Ymggyrhaedd yn Ehangach yn creu cyfleoedd astudio newydd a llwybrau dysgu i addysg uwch.
113. Dechreuodd yr Adolygiad o Ddull Ariannu Addysg Uwch a Threfniadau Cyllid Myfyrwyr yng Nghymru, wedi ei gadeirio gan yr Athro Syr Ian Diamond, ym mis Ebrill 2014. Yn unol â'r amserlenni cytûn, mae'r Athro Diamond wedi llunio adroddiad interim sy'n rhoi crynodeb ffeithiol o'r dystiolaeth a gasglwyd ganddo ef a'r Panel Adolygu fel rhan o'u gwaith. Mae blaenoriaethau Llywodraeth Cymru ar gyfer yr Adolygiad yn cynnwys ehangu mynediad - sicrhau bod ehangu mynediad yn amcan craidd mewn unrhyw system yn y dyfodol, a'i bod yn flaengar a theg.

Cyrhaeddiad Addysgol

Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Darpariaeth Addysg Bellach :

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac aifflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
400,177	0	400,177

114. Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon yn cynnwys cyllid ar gyfer darpariaeth chweched dosbarth awdurdodau lleol, darpariaeth ar gyfer dysgu oedolion yn y gymuned a chymorth ar gyfer darpariaeth mewn sefydliadau Addysg Bellach. Rydym wedi cydnabod y cyfraniadau at arbedion cost y mae'r sector Addysg Bellach wedi eu cyflawni dros y blynyddoedd diwethaf, gan gynnwys y graddau sylweddol y cawsant eu trawsnewid.

115. Felly rydym yn diogelu cyllidebau AB ar sail arian gwastad o fewn y gyllideb hon.

Effaith blaenoriaethu darpariaeth i ddysgwyr 16-19 oed

116. Yn sgil blaenoriaethu'r ddarpariaeth i ddysgwyr rhwng 16 a 19 oed (sy'n ymestyn y tu hwnt i'n rhwymedigaeth statudol i ddysgwyr rhwng 16 a 18 oed i ystyried dysgwyr sy'n symud o flwyddyn o astudiaeth academaidd yn yr ysgol cyn symud i gwrs addysg bellach dwy flynedd o hyd) gwelwyd effaith y gostyngiadau cyllidebol yn 2014-15 a 2015-16 fwyaf mewn darpariaeth rhan amser sef dysgwyr hŷn yn bennaf. Fodd bynnag, diogelwyd cyrsiau sgiliau sylfaenol a Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill (ESOL).

Effaith ar ddysgu oedolion rhan amser mewn colegau addysg bellach

117. Cafodd darparwyr Dysgu Oedolion yn y Gymuned ostyngiad o 37.5% yn eu dyraniadau cyllid ar gyfer 2014/15, a gostyngiad pellach o 2.6% yn y flwyddyn academaidd 2015/16. O ganlyniad, gofynnwyd i ddarparwyr Dysgu Oedolion yn y Gymuned ddefnyddio'r ddarpariaeth a ariennir gan y llywodraeth i ganolbwyntio ar rifedd oedolion, llythrennedd oedolion, ESOL a llythrennedd digidol.

Effaith dyraniadau 2014-15 a 2015-16 ar golegau addysg bellach

118. Mae cynlluniau darpariaeth blwyddyn academaidd 2015/16 wedi cael eu derbyn a'u hadolygu ar gyfer pob coleg addysg bellach. Mae hyn yn rhoi

gwell syniad o'r modd y mae gostyngiadau i ddyraniadau cyllid i lefelau 2015/16 yn effeithio ar y ddarpariaeth yng Nghymru.

119. Disgwylir y bydd dros 2,000 yn llai o ddysgwyr llawn amser arfaethedig yng Nghymru (4.57 y cant) o flwyddyn academaidd 2014/15 i 2015/16. Fodd bynnag, mae hyn yn unol â gostyngiad disgwyliedig o'r duedd ddemograffig o nifer o bobl ifanc rhwng 16 a 19 oed.
120. Yn ôl y disgwyl mae effaith y gostyngiad mewn cyllid i fyfyrwyr rhan amser yn uwch o lawer. Disgwylir i nifer yr oriau rhan amser ostwng tua 800,000 o oriau (21.88 y cant). Os yw'r cwrs rhan amser cyfartalog tua 100 o oriau fesul dysgwr, mae hyn yn cyfateb i 8,000 o ddysgwyr, er y disgwylir i'r rhan fwyaf o gyrsiau rhan amser a ddaw i ben fod yn gyrsiau byrrach ac felly bydd y nifer hon yn codi.
121. Mae gwybodaeth a rennir gan gadeirydd Cyfarwyddwyr Cyllid ColegauCymru yn dangos bod y sector yn disgwyl i tua 850 o bobl golli eu swydd o ganlyniad i gyllidebau llai ar gyfer y flwyddyn academaidd hon.

Y gwaith ymgysylltu a wnaed gyda'r sector i drafod eu dyraniadau ar gyfer 2016-17

122. Cynullwyd gweithgor bach gan swyddogion ar y cyd â'r Sector Addysg Bellach i drafod yr heriau a wynebir yn dilyn cyhoeddi dyraniadau 2015/16. Roedd aelodau'r gweithgor yn cynnwys cymysgedd o Benaethiaid, Cyfarwyddwyr Cyllid ac Uwch Reolwyr y Cwricwlwm. Yn dilyn hyn, anfonwyd llythyr i'r sector yn amlinellu cynigion i helpu i reoli'r heriau hynny.
123. Cyfarfu'r Dirprwy Weinidog Sgiliau â phob Pennaeth yn y sector Addysg Bellach a Chadeiryddion Llywodraethwyr ar 6 Gorffennaf 2015 i drafod yr heriau a wynebir gan golegau AB yng Nghymru. Yn dilyn y cyfarfod hwn, ffurfiodd ColegauCymru Weithgor Atebion Creadigol i ddatblygu gwaith er mwyn sicrhau y gall colegau ymateb i'r heriau hyn gyda chefnogaeth weithredol Llywodraeth Cymru.
124. Mae'r gweithgor wedi cyflwyno papur fel sail ar gyfer trafodaeth bellach gyda swyddogion. Bwriedir i'r mesurau hyn greu arbedion effeithlonrwydd tra'n cynnal neu wella profiad myfyrwyr. Bydd swyddogion yn adolygu'r argymhellion ac yn eu trafod ymhellach â ColegauCymru cyn rhoi cyngor pellach ar bob argymhelliad unigol.
125. Gwnaeth Llywodraeth Cymru, drwy'r fframwaith cynllunio a chyllido, ymgysylltu â Sefydliadau AB i drafod eu cynlluniau er mwyn sicrhau nad yw'r dewis eang nac ansawdd y dysgu yn lleihau a bod darparwyr yn darparu yn unol â blaenoriaethau'r Gweinidogion.
126. Anogwyd colegau, drwy rwydweithiau Penaethiaid a Chyfarwyddwyr Cyllid, a fynychir gan swyddogion Llywodraeth Cymru, i gwblhau dulliau cynllunio senario ar gyfer 2016-17 cyn i ganlyniad yr adolygiad o wariant

ddod yn hysbys. Cymhwyswyd diogelwch arian gwastad at gyllidebau addysg bellach ar gyfer blwyddyn ariannol 2016-17. Fodd bynnag, mae colegau yn dal i wynebu, ac wedi bod yn cynllunio ar gyfer pwysau yn sgil cyfraniadau yswiriant gwladol a phensiwn cyflogwyr a chwyddiant cyflogau staff yn gyffredinol. Caiff dyraniadau blwyddyn academiaidd 2016/17 eu cyfrifo a'u cyfleu i golegau cyn gynted â phosibl.

127. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn monitro sefyllfa ariannol pob coleg deirgwaith y flwyddyn, ac mae hyn yn cynnwys asesu gallu sefydliadau i reoli toriadau, a adolygir ar y cyd â'r dyraniadau cyllid. Dadansoddir pob sefydliad ar sail dangosyddion proffidioldeb a hylifedd allweddol. Lle y caiff problemau eu nodi, cânt eu trafod â'r tîm cyllido a'r colegau unigol. Bydd y coleg yn rhoi cynlluniau adfer ar waith os bydd angen.

Gwariant Ataliol:

128. Mae'r ddarpariaeth ôl addysg orfodol i'r rheini rhwng 16 a 18 oed yn cyfrif am tua thri chwarter y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Darpariaeth Addysg Bellach ac fe'i hystyrir yn ataliol gan fod pobl ifanc yn gwella eu lefelau sgiliau ac yn gwella eu cyfleoedd am waith, gan leihau eu dibyniaeth ar fudd-daliadau lles.

Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer Polisi AB a Pholisi Prentisiaeth :

2015-16 Llinell sylfaen	2015-16 Newidiadau ac ailflaenoriaethu o fewn y gyllideb	2016-17 Cynlluniau Drafft y Gyllideb
£000	£000	£000
1,066	0	1,066

129. Mae'r gyllideb ar gyfer Datblygu Polisi AB wedi ei chynnal ar gyfer 2016-17. Mae'r gyllideb yn cefnogi prosiectau strategol a gweithgareddau gwella o ansawdd a gynlluniwyd i wella'r ddarpariaeth o ran dysgu ôl-16 yng Nghymru. Ar gyfer 2016-17, bydd yn parhau i gynnal arian grant i NIACE Cymru, a phrosiect paru a dadansoddi data. Bydd hefyd yn cefnogi'r gwaith o ddarparu rhaglen ymchwil newydd i effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd chweched dosbarth yn ogystal â rhaglenni pilot ym maes prentisiaethau.

Gwariant Ataliol:

130. Mae gan nifer o'r gweithgareddau a ariennir drwy'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon ddiben ataliol, gan gynnwys prosiectau Buddsoddi mewn Ansawdd a gynlluniwyd i wella ansawdd y ddarpariaeth i ddysgwyr a meithrin gallu yn y sector ôl-16. Y Llinell Wariant yn y Gyllideb yw'r unig ffynhonnell o gyllid sydd ar gael i gefnogi'r sector ôl-16 wrth weithredu polisi'r llywodraeth (er enghraifft, dyletswydd gwrth-eithafiaeth newydd y Swyddfa Gartref ar sefydliadau AB, datblygu Cod y Llywodraeth i ategu Deddf Addysg Bellach ac Uwch (Llywodraethu a Gwybodaeth) (Cymru)

2014). Mae hefyd yn ariannu ymchwil megis rhaglen gyfredol i edrych ar effeithlonrwydd y ddarpariaeth chweched dosbarth a llywio opsiynau ar gyfer diwygio yn y dyfodol.

Deddfwriaeth

131. Mae'r gyllideb yn parhau i ystyried ein rhaglen ddeddfwriaethol gyfredol. Cyhoeddwyd tabl yn nodi, ar gyfer 2016-17, gostau deddfwriaeth a ddeddfwyd eisoes a chostau disgwylidig Biliau ar y cam Asesiad Effaith Rheoleiddiol cyhoeddedig neu ar y cam deddfu, ynghyd â naratif y Gyllideb Ddrafft, Atodiad D. Darperir diweddariad manylach o gostau ein rhaglen ddeddfwriaethol sy'n berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor hwn isod.

Deddf Addysg Bellach ac Uwch (Llywodraethu a Gwybodaeth) (Cymru) 2014

132. Derbyniodd Deddf Addysg Bellach ac Uwch (Llywodraethu a Gwybodaeth) (Cymru) 2014 Gydsyniad Brenhinol ar 27 Ionawr 2014. Mae'r Ddeddf yn dileu nifer o gyfyngiadau a rheolaethau ar sefydliadau AB. Nid oes disgwyl i'r broses o weithredu'r darpariaethau newydd olygu costau i Lywodraeth Cymru yn 2016-17.

Deddf Addysg Uwch (Cymru) 2015

133. Mae Deddf Addysg Uwch (Cymru) 2015 ("Deddf 2015") yn creu fframwaith rheoleiddio diwygiedig ar gyfer addysg uwch yng Nghymru. Nid yw'r trefniadau newydd yn dibynnu ar CCAUC yn darparu cymorth ariannol i sefydliadau o dan Ran 2 o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 na Rhan 3 o Ddeddf Addysg 2005. Ni chaiff y system reoleiddiol newydd ei rhoi ar waith tan flwyddyn academaidd 2017/18.
134. Mae Deddf 2015 yn darparu ar gyfer cyfnod trosiannol a ddechreuodd ar 1 Awst 2015 ac a ddaw i ben ar 31 Awst 2017. O dan y trefniadau trosiannol, caiff sefydliadau â chynlluniau ffioedd a gymeradwywyd o dan Ddeddf Addysg Uwch 2004 ("Deddf 2004") eu trin, at ddibenion cyfyngedig, fel sefydliadau rheoledig o dan Ddeddf 2015 yn ystod y cyfnod trosiannol.

Goblygiadau i sefydliadau yn ystod 2016-17

135. Ni ddylai'r trefniadau trosiannol arwain at oblygiadau newydd i sefydliadau oni fyddant yn methu â chydymffurfio â therfynau ffioedd a nodir yn eu cynlluniau cymeradwy neu os bydd CCAUC yn credu bod

ansawdd eu haddysg yn annigonol neu fod risg y gallent fod yn annigonol.

Goblygiadau i CCAUC yn ystod 2016-17

136. Mae rhai o swyddogaethau CCAUC wedi cael eu gweithredu cyn i'r system reoleiddiol newydd gael ei gweithredu'n llawn. Yn ystod y cyfnod trosiannol, bydd Gweinidogion Cymru yn gallu gorchymyn CCAUC i roi adroddiadau iddynt ar gydymffurfiaeth sefydliadau â chyfyngiadau ffioedd (naill ai'n gyffredinol neu gan sefydliad penodol) a/neu ansawdd yr addysg a ddarperir gan neu ar ran sefydliadau a reoleiddir (eto, naill ai'n gyffredinol neu mewn perthynas â sefydliad penodol a reoleiddir).

Y costau a'r goblygiadau ariannol sy'n debygol o gael effaith yn 2016-17

137. Mewn sawl ffordd, mae'r system reoleiddiol a sefydlwyd gan Ddeddf 2015 yn sicrhau parhad â'r gyfundrefn reoleiddiol a sefydlwyd o dan Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992, Deddf Addysg Uwch 2004 a Deddf Addysg 2005. O ganlyniad, byddai rhai o gostau gweithredu'r system reoleiddiol newydd wedi codi o dan y trefniadau blaenorol.

138. Nodwyd y goblygiadau sy'n deillio o'r system newydd o reolaethau rheoleiddiol a sefydlwyd gan Ddeddf 2015 yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol a baratowyd ar gyfer Bil Addysg Uwch (Cymru) pan gafodd ei gyflwyno i'r Cynulliad ym mis Mai 2014. Mae'r amcangyfrifon cyfredol ar gyfer costau gweithredu'r gyfundrefn newydd fel a ganlyn:

	2016-17 £m
Cymeradwyo'r cynllun ffioedd a mynediad	0.331
Monitro a gwerthuso'r cynllun ffioedd a mynediad	0.366
Asesu ansawdd	0.434
Sicrwydd ariannol	0.574
Is-ddeddfwriaeth	0
Datblygu, hyfforddi, goruchwyllo	0.099
CYFANSWM	1.804

139. A'r achosion:

	2016-17 £m
Llywodraeth Cymru	0.064
CCAUC	0.199
Sefydliadau	1.541
CYFANSWM	1.804

Deddfwriaeth y DU

140. Rydym hefyd yn cymryd rhan yn y gwaith o fonitro nifer o Filiau'r DU, y mae gennym ni fel Adran ddi-ddordeb penodol ynddynt neu a allai effeithio yn anuniongyrchol ar ein cylch gwaith. Mae'r rhain yn cynnwys; y Bil Dadreoleiddio; y Bil Busnesau Bach, Menter a Chyflogaeth; y Bil Addysg (Rhannu Gwybodaeth); y Bil Hawliau Defnyddwyr; y Bil Taliadau Gofal Plant a'r Bil Cyfiawnder Troseddol a Llysoedd. Byddwn yn parhau i weithio gyda Whitehall i ddeall y goblygiadau i'r Adran, gan gynnwys yr effaith gyllidebol lawn, os o gwbl. Fodd bynnag, ar y cam hwn, rhagwelir mai bach iawn fydd unrhyw gostau ychwanegol os oes rhai a gellir talu'r costau hynny o fewn y Prif Grŵp Gwariant os bydd angen.

Is-ddeddfwriaeth

141. Nid oes unrhyw oblygiadau cost sylweddol ar gyfer Addysg a Sgiliau yn 2015-16 o ganlyniad i is-ddeddfwriaeth, a bydd y gyllideb costau rhedeg adrannol bresennol yn talu unrhyw gostau gweithredu.

Asesiadau Effaith

142. Atodir Asesiad Effaith Integredig yn Atodiad 2 i'r papur tystiolaeth hwn.

143. Mae'r asesiad yn cwmpasu effaith cydraddoldeb ein penderfyniadau gwario ar y nodweddion gwarchoddedig ynghyd â'r effaith ar yr Iaith Gymraeg, Hawliau'r Plentyn, Trechu Tlodi wedi'u cysoni o dan ymbarél llesiant, fel y nodwyd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Rydym wedi sicrhau bod polisïau a rhaglenni yn adlewyrchu ein hymrwymiad i gynaliadwyedd, drwy ystyried buddsoddiad y gallwn ei wneud yn awr er mwyn atal camau gweithredu drutach yn y dyfodol.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

144. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, a gyflwynwyd ym mis Ebrill 2015, yn nodi saith nod llesiant:

- Cymru lewyrchus;
- Cymru sy'n fwy cyfartal;
- Cymru iachach;
- Cymru o gymunedau cydlynus;
- Cymru â chyfrifoldeb byd-eang;
- Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu; a,
- Cymru gydnerth.

145. Dyrannwyd cyllidebau drwy'r Prif Grŵp Gwariant Addysg a Sgiliau er mwyn sicrhau eu bod yn cyfrannu i'r eithaf at y nodau llesiant.

146. Mae ymchwil wedi dangos bod pobl sy'n cymryd rhan mewn dysgu, sy'n cyflawni lefelau uchel o addysg neu mewn cyflogaeth yn fwy tebyg o

ymgysylltu â gweithgareddau cymunedol a chymdeithas sifil. Profwyd hefyd fod y rhai sy'n gweithio yn iachach na'r rhai sy'n ddi-waith.

147. Mae rhoi cyfleoedd i bobl gyflawni safonau addysgol da a sgiliau yn y gweithle yn cefnogi'r broses o greu a chynnal swyddi a chyflogaeth o ansawdd uchel. Mae hyn yn gwella proffil cenedlaethol a rhyngwladol Cymru ac felly'n effeithio ar ei ffyniant.
148. At hynny, mae cymorth yn parhau i gael ei ddarparu i gynyddu nifer a chanran y siaradwyr Cymraeg a gwella eu hyder, eu rhuglder a'u defnydd o'r iaith drwy ddarparu prentisiaethau ac addysg uwch drwy gyfrwng y Gymraeg neu'n ddwyieithog.

Crynodeb

149. Caiff Cyllideb Ddrafft Addysg a Sgiliau ar gyfer 2016-17 ei chyflwyno i'r pwyllgor i'w hystyried.

EDUCATION AND SKILLS MAIN EXPENDITURE GROUP (MEG)								
RESOURCE BUDGET - Departmental Expenditure Limit								
SPA	Actions	Budget Expenditure Line (BEL)	2014-15 Outturn £000	2015-16 Forecast outturn as at Period 8 £000	2015-16 Supplementary Budget June 2015 £000	2015-16 Revised baseline £000	2016-17 Draft budget £000	
Education & Training Standards	Literacy & Numeracy	Literacy & Numeracy	8,203	4,776	4,512	4,512	4,456	
		ACTION Total	8,203	4,776	4,512	4,512	4,456	
	Curriculum		Foundation Phase	99,080	1,851	1,851	1,851	1,851
			Curriculum & Assessment	27,975	22,917	31,555	26,055	10,299
			14-19 Learning in Wales	10,240	-184	0	0	0
			Curriculum Review and Schools Challenge Cymru	0	0	0	0	20,400
			ACTION Total	137,295	24,584	33,406	27,906	32,550
	Teaching & Leadership		Teacher Development and Support	10,772	16,868	15,956	15,956	21,221
			Initial Teacher training	4,685	0	0	0	0
			ACTION Total	15,457	16,868	15,956	15,956	21,221
	Qualifications		Qualifications inc Welsh Bacc	5,194	7,256	7,903	7,903	8,169
			Qualifications Wales depreciation	0	44	0	0	0
			ACTION Total	5,194	7,300	7,903	7,903	8,169
	Post- 16 Education		Further Education Provision	415,263	400,177	400,177	400,177	400,177
			Work Based Learning	93,761	106,808	106,808	106,308	111,308
			Mergers and collaboration	219	0	0	0	0
			FE Policy Development	944	1,066	1,066	1,066	1,066
			ACTION Total	510,187	508,051	508,051	507,551	512,551
	Higher Education		HEFCW-Running Costs	2,768	2,768	2,768	2,768	2,491
			Higher Education Revenue	330,595	94,473	98,610	98,610	57,510
			Higher Education Receipts	-2,820	-2,798	-2,798	-2,798	-2,798
			For Our Future - Coleg Ffederal & UHOVI	32,304	30,498	30,498	30,498	30,498
			HEFCW Depreciation	82	82	82	82	82
		ACTION Total	362,929	125,023	129,160	129,160	87,783	
	Education Standards		School Governance	0	1,376	1,738	1,738	1,353
			School Standards Support	2,108	1,362	1,364	1,364	1,394
			School Effectiveness Grant	28,275	0	0	0	0
		School Improvement Grant	0	142,594	141,021	141,021	134,782	
	ACTION Total	30,383	145,332	144,123	144,123	137,529		
Pupil Deprivation Grant		Pupil Deprivation Grant	69,122	81,902	82,046	82,046	89,246	
	ACTION Total	69,122	81,902	82,046	82,046	89,246		
ICT & Information Management Systems		ICT & IMS Programme	10,505	6,810	6,935	6,935	6,935	
	ACTION Total	10,505	6,810	6,935	6,935	6,935		

SPA	Actions	Budget Expenditure Line (BEL)	2014-15 Outturn £000	2015-16 Forecast outturn as at Period 8 £000	2015-16 Supplementary Budget June 2015 £000	2015-16 Revised baseline £000	2016-17 Draft budget £000
		SPA Total	1,149,275	920,646	932,092	926,092	900,440

SPA	Actions	Budget Expenditure Line (BEL)	2014-15 Outturn £000	2015-16 Forecast outturn as at Period 8 £000	2015-16 Supplementary Budget June 2015 £000	2015-16 Revised baseline £000	2016-17 Draft budget £000
Skilled Workforce	Employment & Skills	Employment & Skills	28,209	26,053	26,290	23,890	22,848
		ACTION Total	28,209	26,053	26,290	23,890	22,848
	Youth Engagement & Employment	Youth Engagement & Employment	18,822	15,960	15,813	15,813	17,214
		ACTION Total	18,822	15,960	15,813	15,813	17,214
	Educational & Careers Choice	Careers Wales	28,300	21,400	20,000	20,000	18,000
		ACTION Total	28,300	21,400	20,000	20,000	18,000
		SPA Total	75,331	63,413	62,103	59,703	58,062
Improving Wellbeing, Reducing Inequality & Increasing Participation	Wellbeing of Children & Young People	Spec. Placements/Students with Learning Difficulties FEIs	11,080	12,010	11,481	11,481	11,481
		School Based Counselling	6	18	80	80	0
		Food & Drink in Schools	3,119	3,070	3,185	3,185	3,230
		Additional Learning Needs	793	1,836	2,786	2,786	2,786
		ACTION Total	14,998	16,934	17,532	17,532	17,497
	Post-16 Learner Support	Welsh Government Learning Grant (was Assembly Learning Grant)	195,778	432,980	422,483	422,483	453,583
		SLC/HMRC Administration Costs	13,731	12,491	8,338	8,338	8,244
		Maintenance Loans Res Budget Prov	106,787	8,616	106,849	106,849	106,849
		Targeted Awards	9,009	7,760	7,004	7,004	6,297
		ACTION Total	325,305	461,847	544,674	544,674	574,973
	Pupil Engagement	Tackling Disaffection	151	320	658	658	658
		Grants for the education of Travellers children	1,044	0	0	0	0
		Minority Ethnic Achievement Grant	9,216	-389	0	0	0
		ACTION Total	10,411	-69	658	658	658
		SPA Total	350,714	478,712	562,864	562,864	593,128
Welsh Language	Welsh in Education	Welsh in Education	21,047	18,549	18,599	18,599	18,681
		ACTION Total	21,047	18,549	18,599	18,599	18,681
	Welsh Language	Welsh Language	5,688	5,125	5,259	5,259	3,964
		Welsh Language Commissioner	3,690	3,690	3,390	3,390	3,000
	ACTION Total	9,378	8,815	8,649	8,649	6,964	
	SPA Total	30,425	27,364	27,248	27,248	25,645	
Delivery Support	Delivery Support	Strategic Communications	-170	3,212	2,972	1,972	2,585
		Education Research & Services	2,013	1,494	1,730	1,730	950
		ACTION Total	1,843	4,706	4,702	3,702	3,535
		SPA Total	1,843	4,706	4,702	3,702	3,535
Education & Skills Resource DEL			1,607,588	1,494,841	1,589,009	1,579,609	1,580,810

SPA	Actions	Budget Expenditure Line (BEL)	2014-15	2015-16	2015-16	2015-16	2016-17
			Outturn	Forecast outturn as at Period 8	Supplementary Budget June 2015	Revised baseline	Draft budget
			£000	£000	£000	£000	£000
CAPITAL BUDGET - Departmental Expenditure Limit							
Education & Training Standards	Estate & IT Provision	General Support	43,021	43,021	43,021	43,021	43,021
		Strategic Investment	110,809	133,513	130,813	100,813	122,747
		ACTION TOTAL	153,830	176,534	173,834	143,834	165,768
	SPA Total	153,830	176,534	173,834	143,834	165,768	
Education & Skills Capital DEL			153,830	176,534	173,834	143,834	165,768
RESOURCE & CAPITAL BUDGET - Annually Managed Expenditure							
Economic & Social Wellbeing & Reducing Inequality	Post-16 Learner Support	Student Loans Capital AME	356,951	412,726	421,248	449,575	449,575
		Student Loans Revenue AME	-81,317	-315,257	-88,444	-85,376	-85,376
		ACTION Total	275,634	97,469	332,804	364,199	364,199
	SPA Total	275,634	97,469	332,804	364,199	364,199	
Skilled Workforce	Educational & Careers Choice	Careers Wales	12,438	6,000	6,000	6,000	6,000
		ACTION Total	12,438	6,000	6,000	6,000	6,000
		SPA Total	12,438	6,000	6,000	6,000	6,000
Education & Skills AME			288,072	103,469	338,804	370,199	370,199
Education & Skills MEG - SUMMARY							
Resource DEL			1,607,588	1,494,841	1,589,009	1,579,609	1,580,810
Capital DEL			153,830	176,534	173,834	143,834	165,768
Total DEL			1,761,418	1,671,375	1,762,843	1,723,443	1,746,578
Annually Managed Expenditure			288,072	103,469	338,804	370,199	370,199
Education & Skills			2,049,490	1,774,844	2,101,647	2,093,642	2,116,777

Atodiad 2

Templed Adrannol: Aseiad Effaith Integredig ar Gyllideb 2016-17

TROSOLWGW O'R PORTFFOLIO

Mae'r portffolio Addysg a Sgiliau yn cynorthwyo'r Gweinidog Addysg a Sgiliau, y Dirprwy Weinidog Sgiliau a Thechnoleg a'r Prif Weinidog i wella safonau a pherfformiad ym maes addysg a sgiliau, a diogelu dyfodol yr iaith Gymraeg.

Rydym yn defnyddio dull cyfannol i ariannu addysg. Gyda disgwyl i nifer y bobl ifanc gynyddu yn y tymor canolig, rydym wedi cydnabod pwysigrwydd addysg o ran gwella cyrhaeddiad addysgol a sgiliau ar bob lefel er mwyn helpu i dorri'r cylch anfantais ac anghydraddoldeb, a meithrin dyfodol lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. Rydym wedi cydnabod hefyd fod newidiadau i'r boblogaeth, ochr yn ochr â newidiadau technolegol a sectoraidd, yn golygu bod rhaid i ni ystyried hefyd rôl bwysig addysg yng nghyd-destun cynnal dyfodol economi Cymru.

Ein gweledigaeth ar gyfer dyfodol addysg yng Nghymru yw y bydd dysgwyr yng Nghymru yn mwynhau addysg a dysgu sy'n eu hysbrydoli, mewn cymuned addysg sy'n cydweithio ac yn ceisio bod yn ardderchog, ac sy'n mynd ati i hybu cyflawniadau pob plentyn a pherson ifanc.

Bydd cyflawni'r amcanion strategol canlynol yn ein cefnogi i wireddu'r weledigaeth hon:

- Mae'r cymwysterau y mae pobl ifanc yn eu cyflawni yn ennyn parch yn genedlaethol ac yn rhyngwladol ac yn basbort llawn hygrededd i'w dysgu a'u cyflogaeth yn y dyfodol.
- Creu gweithlu medrus a chyflogadwy i sbarduno arloesedd a thwf economaidd yn lleol ac yn genedlaethol, gyda chyfleoedd gwerthfawr o safon ar gyfer pob dysgwr.
- Cynorthwyo unigolion, teuluoedd a chymunedau i wella lles economaidd a chymdeithasol a lleihau anghydraddoldeb drwy gyfrwng addysg a hyfforddiant.

PROFFIL GWARIANT – DEL ADNODDAU

Maes Rhaglenni Gwariant	Llinell Sylfaen 2015-16 £'000	Newidiadau i'r gyllideb ac ail- flaenoriaethu £'000	Cynlluniau Cyllideb ddrafft 2016-17 £'000
Safonau Addysg a Hyfforddiant	926,092	(25,652)	900,440
Gweithlu Medrus	59,703	(1,641)	58,062
Gwella Llesiant, Lleihau Anghydraddoldeb a Chynyddu Cyfranogiad	456,015	30,264	486,279
Y Gymraeg	27,248	(1,603)	25,645
Cymorth Cyflawni	3,702	(167)	3,535

Mae'r DEL Adnoddau wedi cynyddu'n gyffredinol i £1.2 miliwn. Mae adolygiad fesul llinell o'r hyn rydym yn ei wario wedi'i gwblhau fel rhan o'r paratodau ar gyfer y gyllideb hon, yn cynnwys edrych ar le y gallwn ni wneud newidiadau i'r gwaith cyflawni er mwyn bod yn fwy effeithlon neu effeithiol, a lleihau effaith gostyngiadau yn y gyllideb lle maent yn digwydd.

NEWIDIADAU ALLWEDDOL I WARIANT (PERTHNASOL I'R PWYLLGOR MENTER A BUSNES)

- Addysg Uwch - gostyngiad o £41.377 miliwn
- Ôl-16 – Cynnydd o £5 miliwn
- Dewisiadau Addysgol a Gyrfaol – gostyngiad o £2 filiwn
- Cynnal cyllidebau addysg bellach fel rhai arian gwastad

EFFEITHIAU

Bydd gwireddu ein gweledigaeth ar gyfer addysg a sgiliau yn gwneud cyfraniad pwysig at uchelgeisiau'r Llywodraeth ar gyfer Cymru a'r themâu trawsbynciol o Dwf a Swyddi, Cyrhaeddiad Addysgol, Trechu Tlodi, Cefnogi Plant, Teuluoedd a Chymunedau Difreintiedig ac Iechyd a Llesiant. Mae'r egwyddor ganolog o ddatblygu cynaliadwy, sy'n cael ei diffinio gan feddwl hirdymor, atal, cydweithredu, integreiddio a chyfranogi, wrth wraidd ein hymagwedd. Mae codi cyrhaeddiad addysgol a sgiliau ar bob lefel yn hollbwysig wrth gyfrannu at dorri'r cylch o amddifadedd ac anghydraddoldeb a meithrin dyfodol iaith Gymraeg sy'n ffynnu

Mae addysg a hyfforddiant hygyrch o ansawdd uchel yn allweddol i sicrhau bod gennym y sgiliau a'r cyfleoedd ar gyfer cenedlaethol heddiw a'r dyfodol.

Addysg Uwch

Mae darparu cyllid ar gyfer dysgwyr yn y sector addysg uwch (AU) yn cyfrannu at amcanion lles a'r agenda trechu tlodi drwy helpu i greu a swyddi a chyflogaeth o ansawdd a sicrhau eu bod yn gynaliadwy, annog cyfle cyfartal ac annog mwy o bobl i gyfrannu'n effeithiol at gymdeithas. Darperir cymorth ar gyfer AU cyfrwng Cymraeg drwy'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol.

Bydd gostyngiadau yn y gyllideb yn dod i rym o 1 Ebrill 2016. Er mai Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru sy'n gyfrifol am ddsbarthu ei adnoddau ei hun, mae'r Gweinidog Addysg a Sgiliau yn cyhoeddi llythyr cylch gwaith blynyddol yn amlinellu blaenoriaethau'r Llywodraeth. Mae disgwyl i'r llythyr gadw'r ffocws ar gryfhau swyddi a thwf yng Nghymru, gan ofyn i sefydliadau weithio'n galetach i wella cydraddoldeb a thegwch ymhellach drwy ehangu mynediad at AU (a, thrwy hynny, gwneud cyfraniad pwysig at drechu tlodi a gwella canlyniadau'r rhai sy'n byw mewn cartrefi incwm isel) a sicrhau dyfodol hirdymor cynaliadwy a llwyddiannus ar gyfer AU yng Nghymru.

Byddwn yn ceisio cydweithio i liniaru'r canlyniadau ac rydym yn gwneud buddsoddiadau ychwanegol sylweddol yng ngallu ymchwil y sector AU hefyd drwy Sêr Cymru, gan ddefnyddio cronfeydd strwythurol a rhaglenni'r UE. Mae hyn yn cydnabod rôl gwyddoniaeth mewn arloesedd a datblygu technoleg sy'n gysylltiedig â thwf economaidd a chreu swyddi. Er gwaethaf y gostyngiad yng nghyllideb CCAUC, bydd cynnydd yn y gyllideb cymorth i fyfyrwyr yn Llywodraeth Cymru yn gwrthbwysu hyn.

Yn gyffredinol, mae disgwyl i incwm y sector AU yng Nghymru gynyddu wrth i'r newidiadau i ffioedd dysgu barhau i gael eu cyflwyno. Ers 2015-16, mae disgwyl y bydd sefydliadau'n defnyddio peth o'r incwm ychwanegol hwn o ffioedd i gynorthwyo myfyrwyr agored i niwed, yn cynnwys y rheini sy'n byw mewn cymunedau difreintiedig a chartrefi incwm isel. Yn ei lythyr cylch gwaith ar gyfer 2015-16, gofynnir i CCAUC fonitro a darparu cymorth i sefydliadau wrth iddynt baratoi eu cynlluniau.

Mae'n bosibl y gallai'r gostyngiadau arfaethedig yn y gyllideb gael effaith andwyol ar rai grwpiau gwarchodedig, yn cynnwys y rheini o gefndiroedd dan anfantais. Rydym wedi datgan yn glir mai buddsoddiad yn y person ifanc yw'n polisi ffioedd dysgu a dylai'r dewis o sefydliad a chwrs gael ei ddylanwadu gan amgylchiadau unigol yn hytrach na chost ffioedd. Bydd hyn yn cael effaith gadarnhaol ar bobl o bob ethnigrwydd, rhyw neu gefndir, gan gynnig ffordd allan o dlodi.

Mae CCAUC yn cynnal ei asesiadau effaith ei hun o gynigion ariannu a'r fethodoleg ar gyfer dosbarthu'r cyllid sydd ar gael. Fodd bynnag, gall sefydliadau ddadlau y gallai lleihad yn y cyllid a roddir gan CCAUC effeithio ar eu gallu i gyflwyno rhaglenni sy'n cynorthwyo myfyrwyr agored i niwed.

Merched yw mwyafrif y myfyrwyr prifysgol a byddai unrhyw doriadau yn cael effaith anghymesur ar y grŵp gwarchodedig hwn. Yn arbennig, byddai unrhyw effaith andwyol ar y Brifysgol Agored yn effeithio ar fenywod yn arbennig, gan

fod cyfran helaeth o fyfyrwyr rhan-amser yn fenywod. Er y bydd llythyr cylch gwaith y Gweinidog yn cadarnhau bod dysgu rhan-amser yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru o hyd, mater i'r CCAUC yw dosrannu'r cyllid sydd ar gael. Yn unol ag adroddiadau annibynnol blaenorol, mae disgwyl i incwm y sector AU yn gyffredinol barhau i fod mewn cyflwr iach er gwaethaf gostyngiadau yng nghyllid grant uniongyrchol CCAUC.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cynnal trafodaethau anffurfiol gyda rhanddeiliaid i asesu effaith bosibl y toriadau hyn ar bobl â nodweddion gwarchoddedig a'r rheini sy'n byw mewn tloidi. Maent yn cynnwys trafodaeth gyda CCAUC ac Is-gangellorion pob sefydliad AU yng Nghymru.

Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i gydweithio â phartneriaid er mwyn gwella'r ffordd rydym yn cyflwyno ac yn monitro canlyniadau polisiâu i leihau effaith toriadau yn y gyllideb ar wasanaethau addysg a sgiliau yng Nghymru.

Tystiolaeth - ar gyfer trosglwyddo

Mae'r model cyllid myfyrwyr yn cael ei fonitro, ei graffu a'i gytuno gan y Grŵp Defnyddwyr Rhagweld Cymorth Myfyrwyr sy'n cynnwys arweinwyr polisi AU, ystadegwyr AU, a swyddogion CCAUC. Mae'r Grŵp yn cyfarfod bob yn ail fis neu'n amlach os oes angen. Mae modelau cyllid myfyrwyr yn cael eu llywio gan ffynonellau data cydnabyddedig sy'n cael eu defnyddio gan Lywodraeth Cymru a CCAUC - datganiadau ystadegol HESA ac UCAS yn ogystal â dadansoddiadau o dueddiadau gan y Cwmni Benthyciadau i Fyfyrwyr. Mae Grŵp Herio ar y cyd Llywodraeth Cymru/Y Cwmni Benthyciadau i Fyfyrwyr yn craffu ar ddata'r Cwmni.

Wrth benderfynu ar faint o'r grant ffioedd dysgu i'w drosglwyddo, mae Llywodraeth Cymru'n cyfarfod â CCAUC yn rheolaidd i graffu ar a herio rhagdybiaethau'r naill a'r llall ynghylch galw'r dyfodol. Wrth bennu newidiadau eraill i bolisi a allai effeithio ar fodolau cyllid myfyrwyr, mae arweinwyr polisi yn cynnal ymarfer ymgysylltu â rhanddeiliaid sy'n rhan o'r broses ddeddfwriaethol. Mae Hysbysiad Gwybodaeth Cyllid Myfyrwyr Cymru, yn cynnwys manylion y cynigion, yn cael ei gyhoeddi ar y fewnwyd a'i anfon at amrywiaeth eang o bartion â buddiant a rhanddeiliaid fel y gallant gyflwyno sylwadau arno.

Mae rhagdybiaethau ynghylch nifer myfyrwyr, cymhwysedd a galw yn y dyfodol yn seiliedig ar ffynonellau data cydnabyddedig a gaiff eu defnyddio gan bob rhan o'r llywodraeth a'r sector AU, fel y sonnir uchod. Mae'r effaith bosibl ar incwm sefydliadau wedi cael ei hystyried hefyd. Mae'r rhagolygon diweddaraf ar gyfer incwm yn deillio o ragolygon Swyddfa Archwilio Cymru, Cofnod Cyllid HESA a'r rhagolygon o niferoedd myfyrwyr. Mae disgwyl i incwm i'r sector yng Nghymru o bob ffynhonnell gynyddu'n raddol tan 2020.

Mae bod yn gymwys i gael cymorth i fyfyrwyr yn seiliedig ar reoliadau sy'n cael eu gwneud bob blwyddyn. Cafodd y pecyn o gymorth i fyfyrwyr sydd ar gael i fyfyrwyr ym mlwyddyn academaidd 2016-17 ei drin drwy broses

ddeddfwriaethol ar wahân a pharatowyd asesiad ar wahân o effaith ar gydraddoldeb.

Addysg Ôl-16

Dengys tystiolaeth fod pobl sy'n cymryd rhan mewn dysgu yn fwy tebygol o ymwneud â gweithgareddau cymunedol a chymdeithas sifil. Mae hyrwyddo a chefnogi dysgu ar ôl gadael yr ysgol yn cael effaith uniongyrchol ar iechyd a lles ac yn annog cyfle cyfartal ar gyfer y grwpiau hynny a allai wynebu rhwystrau wrth geisio cymryd rhan fel arall.

I gydnabod pwynt BAGE ynglŷn â phwysigrwydd addysg o ran mynd i'r afael ag anghydraddoldeb yn achos cyflogaeth a sgiliau a threchu tlodi, rydym wedi diogelu addysg ôl-16 gyda chyllideb arian gwastad, a thrwy ein cytundeb cyllideb 2014, rydym yn dyrannu £5 miliwn er mwyn parhau i gefnogi tua 2,500 o brentisiaethau. Rydym wedi mynd gam ymhellach ac wedi ymrwymo £5 miliwn arall i ariannu cohort newydd o 2,500 o brentisiaethau i gydnabod gwerth y dysgu seiliedig ar waith hwn fel y nodwyd gan BAGE

Trwy ein penderfyniad i ddarparu setliad arian gwastad ar gyfer addysg ôl-16, rydym wedi cydnabod yr effaith ar drechu tlodi ac anfantais economaidd-gymdeithasol ac wedi ymrwymo i wireddu ein huchelgais o weld cynifer â phosibl o ddysgwyr, yn cynnwys dysgwyr o grwpiau gwarchoddedig, yn gallu meithrin y sgiliau sydd eu hangen arnynt ar gyfer y gweithle. Mae rhan o'r gyllideb yn cynnwys darpariaeth ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg.

Mae addysg ôl-16 yn gwneud cyfraniad sylweddol at drechu tlodi trwy gynyddu lefelau sgiliau gweithlu Cymru. Mae addysg a hyfforddiant ôl-16 fel prentisiaethau yn bwysig i gyflawni'r her o leihau NEET ac mae gostwng nifer y bobl nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant yn ganolog i'n Cynllun Gweithredu Trechu Tlodi.

Dewisiadau Addysgol a Gyrfaol

Mae Gyrfa Cymru yn cynnig gwybodaeth, cyngor a chyfarwyddyd dwyieithog a diduedd ar yrfaoedd i bobl o bob oedran ym mhob rhan o Gymru, ar sail cylch gwaith gwasanaeth blynyddol. Mae'n cynnig gwasanaethau i bobl ifanc sydd mewn perygl o gefnu ar addysg a hyfforddiant, gan helpu i'w hatal rhag bod yn bobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant.

Mae'n bwysig ein bod yn sicrhau cydbwysedd rhwng darpariaeth addysg ôl-16 a'r cyfle i gael mynediad at addysg uwch. Mae pobl ifanc dduon a lleiafrifoedd ethnig a phobl ifanc ddifreintiedig penodol yn fwy tebygol o ddioddef tlodi os nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET). Mae addysg a hyfforddiant ôl-16 fel prentisiaethau yn bwysig i gyflawni'r her o leihau NEET ac mae gostwng nifer y bobl nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant yn ganolog i'n Cynllun Gweithredu Trechu Tlodi.

Bydd lleihau cyllid Gyrfa Cymru yn cael sawl effaith bosibl, sy'n golygu y bydd angen newid y cylch gwaith blynyddol ar gyfer 2016-17. Darparu'r gwasanaeth statudol sef Gwybodaeth, Cyngor a Chyfarwyddyd Gyrfaoedd i blant ysgol a phobl ifanc mewn Sefydliadau Addysg Bellach fydd craidd y ddarpariaeth o hyd.

Y grŵp cleientiaid y bydd hyn yn effeithio arno yw holl ddefnyddwyr gwasanaethau Gyrfa Cymru. Pobl ifanc hyd at 18 oed yw prif grŵp cleientiaid gwasanaeth Gyrfa Cymru. Gallai hyn gael effaith negyddol ar y grŵp cleientiaid 18-24 oed gan nad yw'r grŵp oedran penodol hwn yn cael budd o gyllid gan unrhyw un o raglenni eraill Llywodraeth Cymru fel oedolion di-waith 25 oed a throsodd, neu gleientiaid sy'n colli gwaith yn sgil dileu swyddi.

Bydd rhagor o bwysau ariannol ar bob maes ar wahân i'r rhai sydd wedi'u pennu'n feysydd statudol craidd h.y. gwasanaethau i bobl ifanc mewn ysgolion a cholegau AB / pobl ifanc 16 ac 17 oed diwaith, ac mae'n bosibl y bydd angen lleihau gwasanaethau. Bydd unigolion â nodweddion gwarchoddedig yn parhau i gael gwasanaethau a chymorth Gyrfa Cymru fel sy'n ofynnol yn y ddeddfwriaeth. Ni ragwelir effaith anghymesur ar bobl â nodweddion gwarchoddedig eraill.

Er mwyn lleihau effaith gostyngiadau yn y gyllideb, byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar wella ac ychwanegu at wasanaethau craidd drwy'r wefan, y llinell gymorth dros y ffôn, sgwrsio ar y we a sianeli cyfryngau cymdeithasol sydd ar gael i bawb, er gallai hyn gael effaith anghymesur ar bobl dlotach neu anabl nad oes ganddynt gymaint o fynediad at TG. Nid oes effaith ar Hawliau Plant gan y bydd cyngor a chyfarwyddyd gyrfaoedd ar gael i bawb o hyd, boed ar ffurf wahanol.

Bydd lleihau'r gyllideb graidd yn golygu bod rhaid i Gyrfa Cymru dorri niferoedd staff y sefydliad eto. Bydd hyn yn effeithio'n bennaf ar faint o wasanaethau cyfarwyddyd wyneb yn wyneb y gellir eu cynnig i bobl ifanc mewn ysgolion a cholegau, ac i oedolion.

Mae cyngor gyrfaoedd yn annog pobl i weithio; mae hyn yn cael effaith gadarnhaol ar yr economi ac ar les. Mae rhai pobl ifanc dduon a lleiafrifoedd ethnig a phobl ifanc dan anfantais yn fwy tebygol o beidio â bod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant, felly mae'n bosibl y gallai'r toriadau effeithio ar y grwpiau hyn.

Bydd Gyrfa Cymru yn parhau i ddarparu gwasanaeth dwyieithog, felly nid oes unrhyw effaith ar y Gymraeg. Rhoddir cyngor ar ddarpariaeth Gymraeg ac anghenion y farchnad lafur leol, yn cynnwys swyddi lle mae cyfle i ddefnyddio'r Gymraeg.

Cafwyd trafodaeth ynghylch amrywiaeth, ehangder a dyfnder y ddarpariaeth a roddir gan Gyrfa Cymru i'w gleientiaid craidd a chleientiaid eraill fel rhan o'r cyswllt rheolaidd â'r uwch dîm rheoli, i sicrhau darpariaeth addas, o safon.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo o hyd i ddiogelu gwasanaeth gyrfaoedd cenedlaethol, diduedd ar gyfer pobl ifanc ac oedolion ledled Cymru.

Tystiolaeth

Mae'r sail dystiolaeth yn cynnwys adolygiadau perfformiad parhaus y gweithgareddau a ddarperir yn y flwyddyn ariannol bresennol, fel y nodir yn y llythyr cylch gwaith blynyddol i Gyrfa Cymru gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn hefyd yn cynnwys y cynllun busnes blynyddol ar gyfer 2015-16.

Mae'n ofynnol i ddarparwyr gwasanaethau gyrfaoedd gael polisïau cydraddoldeb ac amrywiaeth ac arddangos, drwy hunanasesu a thystiolaeth ategol, eu bod yn rhoi'r polisïau hyn ar waith, yn monitro cyfranogiad gan grwpiau lleiafrifoedd ac yn eu cefnogi, ac yn gwerthuso eu hymatebolrwydd eu hunain. Mae gan Gyrfa Cymru ei Bolisi a'i Gynllun Gweithredu Cydraddoldeb ac Amrywiaeth ei hun y bydd angen eu hadolygu a'u diweddarau i ystyried y gostyngiad arfaethedig yn y gyllideb ar gyfer 2016-17.

Cymorth Dysgwyr Ôl-16

Mae myfyrwyr mewn sefydliadau addysg uwch yn gallu manteisio ar sawl math gwahanol o gymorth yn cynnwys grantiau a benthyciadau. Rydym yn parhau i ddarparu benthyciadau ffioedd dysgu a grantiau seiliedig ar brawf modd ar gyfer costau byw. Mae'r gyllideb ar gyfer grantiau myfyrwyr wedi cynyddu oherwydd bod disgwyl cynnydd yn y galw wrth i nifer y myfyrwyr gynyddu, ac wrth i incwm aelwydydd leihau mewn rhai ardaloedd, sy'n golygu bod mwy o fyfyrwyr islaw'r trothwy i gael cymorth grant. Mae darparu grantiau a benthyciadau yn cefnogi pob dysgwr ond mae'n cael effaith anghymesur o gadarnhaol ar y rheini o gefndiroedd difreintiedig gan fod rhai grantiau'n seiliedig ar brawf modd.

Yn sgil y pwysau ariannol cynyddol, comisiynwyd yr Athro Ian Diamond i gynnal adolygiad annibynnol o gyllid addysg uwch a threfniadau cyllid myfyrwyr yn 2014. Un o brif flaenoriaethau'r adolygiad yw ystyried cynaliadwyedd ariannol hirdymor y system Addysg Uwch. Caiff canfyddiadau'r adolygiad eu cyhoeddi yn 2016 a byddant yn helpu i lywio camau nesaf cyllido addysg uwch yng Nghymru. Yn y cyfamser, rydym yn dyrannu £10 miliwn ychwanegol i gydnabod y pwysau ar gymorth i fyfyrwyr yn 2016-17. Bydd hyn yn ein galluogi i barhau i gyflawni ein hymrwymiad parthed ffioedd dysgu.

GWELLIANT PARHAUS

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod yr asesiad effaith integredig yn cael ei ystyried wrth wneud pob penderfyniad am y gyllideb. Ar ôl paratoi ar gyfer cylchoedd cyllideb 2014-15, 2015-16 a 2016-17, mae gennym ddadansoddiad llinell sylfaen o effaith newidiadau yn y gyllideb ar gydraddoldeb, hawliau'r plentyn, datblygu cynaliadwy, trechu tlodi a'r Gymraeg. Mae hyn wedi ein galluogi i ystyried yn llawn anfantais economaidd-gymdeithasol, hawliau plant, y Gymraeg a datblygu cynaliadwy, yn ogystal â'r pwyslais ar gydraddoldeb a

threchu tlodi. Bydd hyn yn cael ei ddefnyddio i lywio penderfyniadau ynglŷn â'r gyllideb drwy gydol y flwyddyn ac ar gyfer cyllideb gyntaf tymor nesaf y cynulliad.

Caiff asesiadau effaith integredig eu hystyried fel rhan o bob penderfyniad gweinidogol perthnasol. Bydd yr adran yn cryfhau ei chanllawiau ar asesiadau effaith a sut maent yn berthnasol i wahanol fathau o gyngor a roddir i Weinidogion drwy gyngor gweinidogol yn unol â datblygiadau gan dimau canolog Llywodraeth Cymru.